

Prenumerata:

W Warszawie: rocznie rs. 6
półrocznie rs. 3. kwartalnie rs. 1
kop. 50, miesięcznie kop. 50.
Dodatek na koszt administracji
wydania porannego miesięcz-
nie kop. 10.

Za dwukrotne odnośnienie do do-
mu dopłata prócz powyższego do-
datku miesięcznie kop. 10.

Na prowincji i w Cesar-
stwie z jednorazową przesyłką:
rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4
kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 25.

Za granicą: miesięcznie rs. 1
kop. 20.

Numer pojedynczy wydania po-
rannego k. 3, wieczornego k. 5.

KURJER WARSZAWSKI.

ROK SZESZCZESIAŁY TRZECI.

Rękopisów nadsyłanych do redakcji nie zwraca się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godz. 8-ej rano do 8-ej
wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-ej rano do 1-ej w południe.

Ogłoszenia:

Reklamy: za jeden wiersz
pierwszy raz 25 kop., każdy na-
stępny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz
15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za je-
den wiersz pierwszy raz 8 kop.,
każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia: za jeden wy-
raz pierwszy raz 2 kop., każdy
następny raz 1 1/2 kop.

Przewodnik adresowy: za
1 wiersz rocznie rs. 30. Ogłosze-
nia do „Przewodnika” przyjmuje
wyłącznie Biuro Ogłoszeń Rajch-
mana i Frendlera, ulica Senator-
ska nr 18.

— W dniu jutrzejszym w kościele archikatedral-
nym i metropolitalnym św. Jana, o godzinie 9-tej
zrana, odprawiona będzie solenna wotywa z asystą,
a w końcu procesja; w kościele zaś św. Kazimierza
(panien sakramentek) odbędzie się nabożeństwo,
mianowicie: o godzinie 9-tej i pół zrana uroczysta
wotywa, a po południu o godzinie 3-ej i pół także
uieszpory.

W obudwu kościołach nabożeństwo ma za inten-
cję część Najświętszego Sakramentu, który w dru-
gim z wymienionych wyżej kościołów wystawionym
będzie w ciągu dnia całego.

Przegląd polityczny.

P. Gladstone przybył w niedzielę po południu do
Kopenhagi, nazajutrz obiadował w gronie monar-
chów w Fredensborgu, a wczoraj zrana miał za-
szczyt ugaszczania na statku swoim trzech rodzin
panujących. Najjaśniejsze Państwo, tudzież króle-
stwo duński i grecki, spożyli u Gladstone'a śniada-
nie, a sędziwy patron liberalizmu angielskiego
wzniósł toast na cześć Najjaśniejszego Pana. Dziś
już wiotki „Pembroke Castle” uniósł go z powrotem
na wyspę ojezystą.

Zanim pobudki tej dosyć zagadkowej podróży na-
czelnika rządu angielskiego wyjaśnią się lub ukażą
w skutkach, nie od rzeczy będzie powtórzyć słowa
przed kilku dniami wypowiedziane w *St. Petersburg-
skiej wiadomości*: „Król Krystjan duński zgromadził
w tej chwili na swoim zamku fredenborskim ro-
dzeństwo, złożone z trzynastu męskich i 12 niewie-
stych członków. Panują oni razem nad obszarem
42,475,458 wiorst i nad 332,551,598 ludźmi. Tak
więc zgromadził się tam kongres rodzinny, który
sporalizować może snadno wszelkie, tak często pow-
tarzające się dzisiaj zjazdy panujących. Sam król
duński nie mógł w r. 1864 podolać Niemcom i Au-
strij; ale przy pomocy swoich dzieci może on pomy-
śleć jeszcze o odwecie za Holsztyn i Szlezwig.”

Słowa te zauważone zostały w Niemczech, zwa-

szcza gdy *St. Petersburgska wiadomość* uchodzą tam
(nie wiemy czy słusznie!) za organ, odbierający pół-
urzędowe aspiracje.

We Francji od pewnego czasu poczęto kokieto-
wać Austrię—z powodu protegowania przez hr. Ta-
afego słowian tamtejszych. Tę grę kokieteryj rozpo-
czął w słynnych swoich dwóch listach Henryk Mar-
tin, który dowiódł niemi, iż lepszym jest history-
kiem, niż politykiem. Czegóż Francja spodziewać
się może od Austrii „słowiańskiej”? Jeżeli dobrze
rozumiemy naturę i cel tych zalotów, to chodzi o—
oderwanie Austrii od przymierza z Niemcami... Pu-
blicyści francuscy łudzą się karygodnie przypu-
szczeniem, że słowianofilska polityka hr. Taafego
jest niepożądaną księciu Bismarkowi, który widzi
w niej krzywdę Niemców austriackich! Gdyby fran-
cuzy lepiej studjowali rzeczy leżące po za ich bezpo-
średnim widnokresem, dawnoby się dowiedzieli o
tem, że słowiańska polityka Austrii obmyślona zo-
stała w Berlinie i że książe Bismark gorąco popiera
takową, wyznaczając dla Austrii rolę na półwy-
spie bałkańskim. Czy w interesie jej, czy własnym,
to inna rzecz...

Czczemi są przeto, wedle naszego zdania umizgi
Francji do „słowiańskiej” Austrii; nie jest to mate-
riał na sojusznika rzeczywistopolitej. Wspominamy
tu dzisiaj o tem, gdyż teraz dopiero odkryły nam
się wyraźniej powody nerwowego wstrząśnienia, ja-
kiemu uległa *Nordd. Allg. Ztg.* wobec prawd wygło-
szonych przez *Times* londyńskie. W dzienniku tym
pojawił się przed kilku dniami list paryskiego ko-
respondenta, w którym p. Blovitz, słysząc jak
trawa rośnie, twierdzi, że Austrii zbrydła rola
sprzymierzeńca swojego „szorstkiego sąsiada nie-
mieckiego” i że chętnie zmieniałaby kierunek swej
polityki, uwiązanej do ks. Bismarka. P. Blovitz in-
synuie nowemu posłowi francuskiemu w Wiedniu,
hrabiemu Foucher de Careil, aby z właściwą sobie
przezornością i „sztuką czekania” wyzyskał na ko-
rzyść Francji tę budzącą się w Wiedniu apację do
przymierza austro-niemieckiego. Nie prędko spo-
dziewa się p. Blovitz maki z tego chleba, ale prze-

cież spróbować warto... „Austria zechce pozostać
wierna sprzymierzeńcowi—mówi polityk paryski
*Times*ów—może wszelako dać nieco pewnym na-
pomknieniom i wskazówkom, uśmierzyć wzburze-
nie, które ogarnęło jej sfery wojskowe i dyploma-
tyczne i popierać sprawę pokoju zamiast wojny.”
Te to insynuacje i uwagi nie podobały się ponoś
najbardziej w Berlinie i one wywołać miały arty-
kuł w *Nordd. Allg. Ztg.* tak nerwowy i opryskliwy
dla Anglii.

Moniteur de Rome, który nie grzeszył dotąd u-
przejmnością dla Niemiec, od kilku dni zmienił uspo-
sobienie i wyraża się z uprzedzającym uznaniem dla
polityki wewnętrznej i zewnętrznej księcia Bismar-
ka. Nazywa on ją „zbawienną i jedynie do utrzy-
mania pokoju w Europie zmierzającą”. Objasnie-
nia do tej zmiany frontu szukać należy w telegrafo-
wanej nam wczoraj wiadomości o powodzeniu misji
p. Schloetzer. Wiadomo, że Kurja rzymska dotąd
nieprzyjaźnie oceniała ostatnią pruską ustawę ko-
ścielno-polityczną z dnia 11-go lipca r. b.; najnowsze
dopiero przedstawienia p. Schloetzer, powiezione
do Rzymu po konferencji gasteinskiej z ks. Bismar-
kiem, usposobiły przychylniej Stolicę Apostolską i
doprowadziły do uznania przez nią tejże ustawy,
wniesionej przez rząd do sejmiku pruskiego bez po-
rozumienia z Watykanem. Podobno nadeszła o-
becnie również odpowiedź Kurji, zadawalająca ks.
Bismarka, na zbiorowe zapytanie episkopatu nie-
mieckiego, wystosowane do Rzymu, jak się zach-
ować należy wobec proponowanej przez p. Gosslera
dyspensy państwowej dla duchownych, którzy pod-
względem wykształcenia cywilnego nie czynią za-
dostę warunkom, przepisany w ustawach majowych
z r. 1873-go i 1874-go?

Nieprzyjaciele gabinetu pana Ferry prorokują mu
rychły upadek, skoro tylko zbiorą się izby. Wie-
dzą oni już dzisiaj, że gabinet stanie wobec izb albo
z faktem wojny z Chinami, którą naród potępia, albo
z upakarzającym traktatem, niosącym „zgnity po-
kój”. W każdym razie parlament potępi ministrów,
którzy lekkomyślnie wywołali zatargi z Chinami, a

Dziennikarstwo w Ameryce.

I.

Rozwój dziennikarstwa idzie zwykle w parze z roz-
wojem cywilizacji. Jest ono wyrazem różnorod-
nych wpływów, na które składa się z jednej strony
ustrój polityczny, z drugiej charakter narodowy,
przedstawia się zatem nie wszędzie jednakowo. Nie
będzie to zdaje się zbyt wielkim paradoksem, jeżeli
powiemy, że z charakteru dziennikarstwa wniosko-
wać można i o charakterze danego kraju. Dosyć
przyjrzeć się w tym względzie dziennikarstwu Nie-
miec czy Francji, Anglii czy Ameryki.

Ze wszystkich jednak odmian prasy najcieka-
wszym jest niewątpliwie amerykański. Pomijając
te okolice, że prasa amerykańska jest jakby skry-
stalizowaniem wad i cnót yankee'ów, stanowi ona
poniekąd, że się tak wyrazimy, proroczą wskazówkę
przyszłej formy dziennikarstwa. Stosuje się to za-
równo do potęgi dzienników, jak do ich cywilizacyj-
nej wartości.

Baczny obserwator dziennikarskiego postępu za-
naużył niewątpliwie przeważającą w nim wsze-
dzie cechę: *praktyczności*. Dziennik powinien sta-
nowić magazyn nowości dziennych, dotykać wszel-
kich dziedzin, poczynając od sensacyjnych plotek, a
kończąc na informacjach naukowych czy ekonomicz-
nych. Jest on zarówno przewodnikiem dla kupców,
polityków, wielkoświatowych dam, kokietek, spe-
kulantów giełdowych, przywódców stronnictw, zło-
dziei i filantropów. Wyszukuje troskliwie nędzę i
opisuje dla pożytku ciekawych sposoby dokonywa-
nia mordów czy grabieży.

Praktyczni Amerykanie pozwolili nawet dzienni-
karstwu przejść ową fazę, jaką poprzedzała pra-
ktyczność, panująca nieograniczenie w obecnym sta-
dum prasy. Cel, do którego dąży dziennikarstwo

naszej półkuli, został już dawno osiągnięty w Ame-
ryce. Przyszło ono tam na świat w stanie zgrzy-
białym, a więc ze wszystkimi wadami i cnotami
starości.

Niezależni od tego, że dziennikarstwo nowego
świata jest dalszem ogniwem rozwoju prasy euro-
pejskiej, ma ono specjalną, nieznana u nas cechę.
Oto nie wywarzając żadnych poglądów, pędzi na o-
ślepek za temi, które na razie wyrzuca życie. Dzięki te-
mu zmienia je ono częściej niż kameleon barwy.
Zarzut cynizmu, jakim zwykle darzą w podobnych
wypadkach dziennik europejski w Ameryce, byłby
zupełnie nie na miejscu. Dziennikarstwo jawnie
tam przyznaje, że ma nieograniczonego pana w tłu-
mie czytelników.

Schlebia ono upodobaniom jego, stara się dogo-
dzić zachceniom, przez co dosięga u nas w Europie
popularności. Ameryka, nie posiadająca arystokracji
własnej, żywo zajmuje się najdrobniejszymi
szczegółami z życia arystokracji Europy. Dzienniki
też, znając to upodobanie, nieraz całe szpalty po-
święcają na opis uroczystego obiadu u księcia Walji,
tualety księżniczki orleańskiej, miłosnego stosunku
któregokolwiek z książąt paryskich z jakąś modną
aktorką i t. d.

Znaczna różnica zachodzi pomiędzy dziennikar-
stwem amerykańskim z przed lat dwudziestu a o-
becnem. Poprzednio gazety były rzeczywistie orga-
nami partji lub organami swego wydawcy. Wszys-
tko, co jakkolwiek polityczną partją robiła, chwalo-
ne było bezzwłocznie przez dzienniki odpowiednie-
go politycznego ducha. Przepelnione one były wy-
myślami, insynuacjami i dysputami. Niektórzy dzien-
nikarze uważają te ostatnie za konieczne, za nieod-
łączny czynnik rozwoju dziennikarstwa. Fryderyk
Hudson, autor znakomitego studjum pod tytułem:
History of american journalism, przytacza przy-
kłady wzajemnych wymysłów gazet angielskich
w XVII-em stuleciu i amerykańskich w roku
1850-tym, kiedy znany publicysta Greyly rozpoczął

artykuł polemiczny w gazecie następną apostrofą,
skierowaną do przeciwnika: „Łiesz, smarkaczu, sam
wiesz, że Łiesz...” Skreśliwszy historję takiego
wzajemnego traktowania się antagonistów dzienni-
karskich, pisarz ten przychodzi do oryginalnych
wniosków. „Wymyślanie—według niego—w pe-
wnym perjodzie rozwoju gazety jest nawet uży-
tecznem, ożywia ją bowiem, a jakkolwiek może za-
prowadzić bardzo daleko, w końcu jednak zamilknie
samo. Niezgoda w poglądach jest sama przez się
zdrowym objawem. Gazeta, która zadaleko posu-
wa się w tym kierunku, szkodzi tylko sobie a nie
innym. Różnice zdań i dysputy istnieją i wśród
innych zawodów; *esprit de corps* nie jest silniej-
szym między adwokatami, doktorami, kupcami, a-
niżeli między dziennikarzami. Cała różnica polega
tylko na tem, że ci ostatni brudną swoją bielizną
piórą w oczach publiczności.”

Dzisiaj prasa amerykańska ogładziła się wielce;
osobiste zaczepki dzienników są bardzo rzadkie, a
polemiki prowadzą się nader grzecznie. Dzienni-
karstwo staje się coraz bardziej niezależnem, wzra-
sta w potęgę, lecz dziennikarze nie mają już tego
wpływu co dawniej, kiedy z grona ich powstawali
tacy znakomici przywódcy polityczni i obywateli,
jak Tutlow Weed, Blaine, wspomniany wyżej Grey-
ly, Raymond i inni.

Chwila obecna stanowi poniekąd przejściową e-
pokę dla prasy amerykańskiej.

W dawniejszej epoce prasa codzienna w Ameryce
zostawała w zupełnej zależności od stronnictw poli-
tycznych i chociaż niezawsze otrzymywała od nich
subsydja, zazwyczaj jednak stanowczo służyła inte-
resom tej albo innej politycznej klikki, była tenden-
cyjną i wydawcy za obelgę wymierzoną przeciw ja-
kiej osobie częstokroć odpowiadali musieli rewolwe-
rem lub szpadą.

Dopiero w r. 1836-ym Bennett ojciec założył gazo-
tę *New-York-Herald*, kierując się zupełnie innemi za-
sadami i rozpoczął okres prasy niezależnej.

obecnie przelecieli się przez ogrom trudności i niebezpieczeństw. Ze się przelecieli, to pewna... Już samo wysłanie p. Waddingtona do Walmer Castle i przyjęcie pośrednictwa lorda Granville'a świadczy, że w łonie gabinetu francuskiego zapanowało nareszcie otrzeźwienie z „hallucynacji wielkoazjatyckich”... Do układu z Chinami przyjdzie zapewne, dzięki gorliwym zabiegom lorda Granville'a, ale obawiać się należy w interesie godności narodu francuskiego, że umowa ta będzie tylko parafrazą znanego układu, zawartego w Pekinie z panem Bourrée, który przypłacił go utratą poselstwa. W każdym razie korzyści, odniesione przez Francję, nie będą stały w pożądanym stosunku do wyrażonych dumnie i kategorycznie życzeń gabinetu.

Tymczasem komendant francuski w Tonkinie, generał Bouet, nie uszczknął laurów na drodze sławy. Korzyści, jakie odniósł nad Czerwoną rzeką, były nader problematycznej natury, a obecnie zatarte zostały zupełnie, ponieważ „czarne flagi” zajęły napowrót zdobyte przezeń w pierwszych dniach września pod Day i Pallan pozycje. Rządowi nie pozostawało nic innego, jak odwołać komendanta z widowni, na której militarne zdolności jego tak niefortunnie się zarysowały. Jen. Bouet przybył już z powrotem do Hongkongu.

Br. Z.

W sprawie guwernerów.

Instytucja guwernerów jest tak stara jak świat, chociaż zajmujących się tą czynnością rozmaitemi obdarzano tytułami i nazwiskami; zwano ich pedagogami, nauczycielami domowymi, ochmistrzami, od niemieckiego „hofmeister”, nawet „sprachmajstrami”, jednakże powołaniem ich zawsze było, a przynajmniej powinno być wychowanie powierzonych sobie dzieci, osobiście plei męskiej. Bywały zawsze i są obecnie takie okoliczności, które powodują rodziców przenosić wychowanie i kształcenie domowe nad publiczne. Okoliczności te wynikają ze stanowiska, jakie rodzice zajmują w towarzystwie, ze zbyt dużego oddalenia miejsca ich pobytu od zakładów publicznych, z częstej zmiany mieszkania, wreszcie z tego ważnego powodu, że rodzice obawiają się niekorzystnego wpływu mieszanego towarzystwa szkolnego na swego małego syna. Bo też niezaprzeczoną jest rzeczą, że wychowanie przez współuczniów ma swoje bardzo dobre strony, że wpływ tegoż jest bardzo potężny, ale właśnie z tego samego powodu może na jednostkę wywierać wpływ szkodliwy, jeżeli mu brak potrzebnej przeźorności. Te to głównie powody skłaniały dawniej i skłaniają dziś jeszcze rodziców do powierzania dzieci pedagogom, powoływaniom do domu i stałe przy uczniach swoich przebywającym.

Bennett miał niesłychane powodzenie. Niezadługo znaleźli się naśladownicy, chcący w tym samym duchu prowadzić dziennik, lecz nikt sprostać nie mógł prawdziwie genialnemu w tym kierunku założycielowi najpotężniejszego dzisiaj dziennika w cywilizowanym świecie. Robertowi Swift, który puścił w świat pierwsze w Anglii dzienniki, jako świszki chwytały z ciekawością i niedowierzaniem przez ogół, nie zamarzyło się pewnie, że z czasem gazeta dojdzie może do tego, co nowjorski *Herald* znaczenia.

Bennett ojciec założył swój dziennik z kapitałem pięciuset dolarów w gotówce i przy jakim takim współudziale nielicznych naówczas jeszcze swoich przyjaciół. Umierając zostawił synowi majątek wynoszący 5,000,000 dol. i gazetę, za którą zaraz chciało zapłacić spadkobiercy 2,200,000 dol. Bennett syn odrzucił jednak propozycję sprzedaży, utrzymując, że na jego dziennik nie ma odpowiedniej ceny. I nie omylił się, albowiem od tej pory nie minęło jeszcze lat 10, a ludzie fachowi utrzymują, że 10,000,000 dolarów nie byłoby zbyt wygórowaną ceną za prawo własności tego dziennika. *New-York-Herald* stał się już taką potęgą w kraju, że przy umiejętnym zarządzie można by doprowadzić wydawnictwo do miliona egzemplarzy dziennie.

Znaleźli się przedsiębiorcy, którzy chcieli założyć spółkę w celu kupienia *Heralda*, lecz przedsiębiorstwo speliło na niczem. Jedni twierdzą, że Bennett odmówił sprzedaży, inni znów utrzymują, że wspólnicy namyślili się w obawie, iż bez nazwiska wydawcy Bennetta *Herald* nie zdoła utrzymać swojej powagi. Obecnie majątek Bennetta syna oceniają mniej więcej na dziesięć milionów dolarów, zarobionych bez wszelkich spekulacji, bez gry na giełdzie.

Czemuż więc przypisać takie bezprzykładne wzbogacenie się dziennikarza, rozpoczynającego wydawnictwo gazety z kapitałem 500 dolarów?

Sekret Bennetta ojca polegał na tem, że on pierwszy pojął, iż ludzie dorosli, kupujący gazetę nie szukają w niej retorycznie obrobionego kodeksu, wznio-

Zwykle domy i rodziny, które synów swych powierzają wychowaniu upatrzonych pedagogów domowych, są zamożne, należą do pierwszych w kraju tak pod względem materialnym położenia, jakoteż stanowiska, zajmowanego w społeczeństwie. Synowie ich dziedziczą po nich nie tylko majątek, ale również i stanowisko; bywają oni, a przynajmniej być powinni przewodnikami obywatelstwa w całym tego słowa znaczeniu.

Już St. Konarski wypowiedział:

*Qualibus pubem sibi format ipsa
Moribus, tales habitura res est
Publica cives.*

czyli innymi słowy, jakie wychowanie, tacy obywatele; owóż jakie wychowanie otrzymują synowie znakomitszych rodzin w kraju, takimi też stają się przewodnikami obywatelstwa.

Historja wychowania prywatnego naucza nas, że od najdawniejszych czasów wielką wagę przykładano do wyboru odpowiednich wychowawców domowych. A gdziekolwiek umiano szczęśliwie dobry wybór zrobić, tam też synowie nigdy nie zawiedli pokładanych w nich nadziei rodziców i całego kraju.

Aleksandra wielkiego wychowawcą i nauczycielem był Arystoteles; Alcybiadesa wychowywał Sokrates; Epaminondas kształcił Lizys, pytagorejczyk. Nie potrzebujemy jednak zaglądać aż w tak daleką starożytność. Wszak u nas podobnie dzieje prywatnego wychowania wykazują, jak troskliwie dobierano wychowawców, jak przeważny wpływ im przypisywano na przyszłość wychowanków, wreszcie jak niezbitą jest prawdą, że gdzie był dzielny wychowawca, tam też i wychowanek zaszczytne zajmował w kraju, a nawet w dziejach stanowisko.

Długosz był wychowawcą Jagiellończyków, a z jednym z nich, Władysławem, jeździł do Pragi, jako z nowo obranym królem; Grzegorza z Sanoka wezwał kasztelan krakowski, pan na Tarnowie, do wychowania swoich synów; Szymon Szymonowicz wychowywał Tomasza Zamoyskiego, a przez Jana Zamoyskiego został nobilitowany z przydomkiem „Bendańskiego”; Sobieski porucił wychowanie swoich synów, z których Jan został królem, głęboko wykształconemu Orchowskiemu; Wujek był wychowawcą Stefana Batorego.

Początek wieku XVIII-go i dalszy jego ciąg wykazuje jak na dłoni, jak dalece najdostojniejsze nasze domy czuły potrzebę dobierania dla swych synów najznakomitszych w kraju pedagogów, uważając, że tem dokonają tego, co komisja edukacyjna później wyrzekła: że i im (synom) będzie dobrze i z nimi dobrze.

Onufry Kopczyński kierował wychowaniem młodego Antoniego Wisłockiego, podróżował z nim do Wiednia i Paryża; Michał Hieronim Juszyński zajmował się wychowaniem synów w domu Jordanów i

słych moralów, lecz zwyczajnych wiadomości wiarogodnych i prawdziwych, na podstawie których każdy mógłby wyprowadzać swoje własne wnioski. Wystąpił więc tedy z obietnicą dawania czytelnikom w swoim dzienniku wszystkich najświeższych i najwiarogodniejszych nowin. Obietnicę tę Bennett wypełnił świetnie, a publiczność równie świetnie odplaciła mu za to.

Bystry wzrok Bennetta bezustannie śledził za wszystkimi najnowszymi wynalazkami, zmierzającymi do pośpieszniejszego przesyłania wszelkich doniesień i natychmiast zastosowywał je do swego wydawnictwa.

On pierwszy korzystał z kolei żelaznych w celach dziennikarskich, on pierwszy z dziennikarzy amerykańskich osobiście przybył do Europy, ażeby zaangażować cały zastęp korespondentów ze starego świata, a po wynalezieniu telegrafów, jeden z pierwszych zaczął się niemi posługiwać. Podczas wojny on pierwszy zorganizował jeszcze przed 20-laty legjon wojennych korespondentów, dostarczających szczegółowych opisów bitw do *Heralda*. Dziennik Bennetta pierwszy jeszcze w r. 1859-ym wprowadził w zwyczaj tak zwane *interview*, tj. wizyty reporterskie u osób interesujących ogół, celem zebrania o nich jaknajwięcej szczegółów. W r. 1867-ym Bennett począł wysyłać na morze małeńkie parowe jachty, które spotykają pływające okręty w pewnej odległości od nowojorskiego portu, dowiadują się od nich wszelkich nowin, zasięgają wiadomości o pogodzie podczas podróży okrętu itd. i całą siłą pary wracają do miasta przywołując redakcję *Heralda* najświeższe wiadomości o żegludze. Dotychczas sam tylko *Herald* trzyma się systemu wysyłania tych swoich specjalnych statków, przez co oddaje niezmierne przysługi publiczności i kupcom.

Bennett nigdy nie żałował ani pieniędzy, ani pracy tam, gdzie mu się choćby tylko zdawało, że przyspieszy dostawianie nowin i wiadomości niedostępnych dla innych gazet.

Morsztynow; Piraławicz był domowym nauczycielem trzech braci Potockich: Kajetana, Pawła i Jana; Michał Dymitr Krajewski, profesor i prefekt *collegium nobilium*, był wychowawcą w domu Małachowskich i Wodzieckich; Fr. Karpiński zajmował się wychowaniem Puzyny, jeździł z nim do Wiednia, — następnie był nauczycielem Romana Sanguszki, syna Hieronima, wreszcie już w starszym wieku wezwany na wychowawcę sieroty ks. Dominika Radziwiła, gdzie pobierał 1500 czerw. zł.; Wawrzyniec Surowiecki, późniejszy członek Tow. Poz. nauk i jeneralny sekretarz komisji oświecenia, był wychowawcą młodego Szaniawskiego; Alojzy Feliński, profesor liceum krzemienieckiego, był domowym wychowawcą Jana hr. Tarnowskiego, siostrzeńca Czackiego; Feliks Bętkowski przyjął posadę pedagoga w Skierniewicach w domu Tydego, intendenta dworu i dóbr Krasieńskiego; Jerzy Samuel Bandkie był przy synach Piotra hr. Ożarowskiego, kasztelana wojnickiego, a później hetmana koronnego.

Również w wieku XIX-ym — wprawdzie mniej licznych — z powodu rozrostu szkół, lecz zawsze z temi samymi cechami znajdujemy pedagogów domowych. Światły ex-jezuita Miszewski był wychowawcą Tytusa hr. Działyńskiego; Michał Wiszniewski podjął się wychowania ks. Konstantego Czartoryskiego; początkowym i głównym kierownikiem Zygmunta Krasieńskiego był Józef Korzeniowski, później Jan Jakubowski, wreszcie Chlebowski. Za naszych czasów pamiętamy i osobiście znaliśmy światłych pedagogów domowych Szumlańskiego, Fr. Nowakowskiego w domu hr. Branickich, Aleksandra Szedlera u hr. Potockich w Krzeszowicach.

Owóż zapytać się godzi, co było owych pedagogów najwybitniejszą a najcelniejszą cechą. Oto na przód byli oni ludźmi bardzo światłymi, charakteru czystego, doświadczonych zdolności pedagogicznych, a powtóre byli krajowcami nie cudzoziemcami. Oni to swoich wychowanków zdolali podnieść i ustalić na tej wysokości społecznej i dziejowej, na jakiej ich wielbi potomność.

Na te cechy pedagoga dawniej u nas bardzo mocno uważano i to od dawnych czasów; rzecz tę podnosi już Erazm Glicznar w swem dziele: „Księgi o wychowaniu dzieci” r. 1558-go, w rozdziale: „Co za nauczycielowi rodzice syna swego mają w uczenie poruczyć?”

Dziś z nielicznymi wyjątkami inny prąd zapawał.

Dla dobrego tonu, dla mody niektóre domy pragną mieć „guwenera”, płacą go lichu, bo też może i wlecie nie wart, ale też i owoce lichu. *Nomina sunt odiosa*, więc nie wymieniam nikogo, mógłbym jednak liczne przytoczyć przykłady — odstraszające.

Wypada jednak zastanowić się bliżej nad obowiązkami i sprawami dobrego wychowawcy domowego dla naszych synów.

St. Sobieski.

New-York-Herald od początku swego istnienia aż do tej pory przeniknięty jest duchem swego założyciela. Bennett zapowiedział, że gazeta jego będzie niezależną i taką też dotąd pozostała. On pierwszy wprowadził zwyczaj podawania wiadomości giełdowych, obiecując przytem publiczności jaknajścisłą dokładność i zupełną bezinteresowność, albowiem on sam, jako nie biorący udziału w żadnych finansowych operacjach, nie mógł mieć interesu w podwyższeniu, ani też w obniżeniu kursu. Bennettowie ojciec i syn świecie dotrzymali danego przyrzeczenia, a publiczność w zamian za to obdarzyła ich zupełnem zaufaniem i sprawozdania giełdowe *Heralda* posiadają bezwarunkową powagę.

Żelazna wola Bennetta ojca przelamywała wszelkie przeszkody, o osobiste odwagę jego rozbiły się wszystkie knute przeciw niemu intrygi. Nie przstraszały go pogrozki, nie stehórzył on i nie zmienił w nieczem systemu prowadzenia pisma, nawet po zamachu na życie jego za pomocą piekielnej maszyny przysłanej mu do redakcji.

Prosty wypadek ocalił naówczas życie Bennetta ojca i jego pomocników, i w r. 1872 im założyciel *New-York-Heralda* umarł naturalną śmiercią, ciesząc się tak dalece szacunkiem ogółu, że na wiadomość o jego zgonie spuszczone flagi na wszystkich publicznych i miejskich budynkach, na znak żałoby.

Lecz jakkolwiek wielką była przedsiębiorczość Benneta ojca, nie ona jednak stanowiła główną podstawę jego powodzenia. Źródłem niezwykłych jego sukcesów było raczej trafne odgadnięcie upodobań amerykańców. Bennett, zakładając gazetę, rzekł: „*I won't be respectable.*” (Nie będę się starał o szacunek). I na tej zasadzie zbudował olbrzymi gmach *Heralda*, odpowiadający w zupełności duchowi amerykańskiego narodu, który jak wiadomo o szacunek nie bardzo się ubiega.

To zapatrywanie stanowiło radykalną różnicę między nim a Greyly'm, założycielem *dziennika Tribune*.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Intermezzo.

Do fatalnej raz przyszło sprzeczki między nami. Rozstaję się — rzecz prosta — niema innej rady! Ja wszę po saloniku biegam mocno blady, Ona wzdłuż chodząc po nim, zalewa się łzami! „O! jakże ja się strasznie zawiódłam na tobie!” „Ha, samaś tego chciała!” — „Tak sądzisz?” — „Tak” [sądę.] Słowem — rozdzieliły zgodzie między strony obie Wszystkie: bieliznę, meble, pościel i pieniądze I niechaj każde potem, za wspólną ugodą, Rusza gdzieś w świat szeroki, gdzie oczy powiodą.

Do dzieła więc. To twoje — prawda? — a to moje. „Stół tobie, a mnie...” — „Lampa co stoi na stole.” „Dywan tobie.” — „Dziękuję, chłodu się nie boję.” „Weź go jednak, weź proszę.” — „Co innego wolę...” Szafa jedna, no, chyba dzielić jej nie warto? „Któż winien?” — „Widzisz, jak to źle iż niema” [drugiej.] „Bierz ją!...” — „Ja wezmę sofkę.” — „Co, taka” [obdarta?] „Już ty się nie troszcz, biorę w przydatku sztalugi.” Takeśmy zlustrowali, dzieląc jaknajprościej. Od strychu do piwnicy wszystkie ruchomości.

Wtedy ona na chwilę wybiegłszy z pokoju Wróciła, niosąc w ręku rodzinne klejnoty: Koleczki turkusowe od wielkiego stroju, Taką broszkę, *porte-bonheur* i zegarek złoty. „Oto zwracam ci — rzekła — podarunki twoje. Nie nie chcę mieć twojego, dziś, gdy...” „Lzy jej mowę” Przerwały i mierzający staliśmy oboje Długą chwilę. Lecz pierwszy ja podniosłem głowę: „Kiedy tak, to ja także dłużny ci coś jestem!” I słubną ma obrączkę z habdankowskim gestem Rzuciłem na stół między kosztowne błyskotki.

Bolesna była chwila, ciężka do przebycia! Nie zapomnę spojrzenia wtedy mej pieszczotki (Której zawdzięczałam przecie całe szczęście życia) I tych jej biednych, drżących nerwowo usteczek, Z których żadne nie padło słówko rozżalenia... Czuję że i mnie w oczach stoją łzy. „Bez sprzeczki!” Krzyknąłem i dotknąwszy lekko jej ramienia: „Pani — dodałem — trzeba przykra chwilę skrócić; Musimy jeszcze sobie... pocałunki zwrócić.”

Słuszne żądanie, prawda: każda własność święta. Przysłała więc westchnąwszy. Tylko właśnie bieda, Iż taki dług zbyt ściśle obliczyć się nie da. „Pamięta może pani?” — „A pan czy pamięta?” „Nie.” „Liczymy więc: półtora roku — „dziennie ile?” „Dwa razy?” — „Trzy powiedzmy, niech pan nie nie” [traci.] „Przeto razem... tysiąc sto, jeśli się nie mylę — I przystąpmy niezwłocznie do tej likwidacji...” „Lecz zanim do tej cyfry doszliśmy połowy, O żadnej separacji nie było już mowy.

Czesław.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Sprawa nowej pożyczki państwowej zewnętrznej o tyle posunęła się naprzód, iż w tych dniach ministerjum skarbu otrzymało, jak donoszą dzienniki petersburskie, ofertę jednego z banków rossyjskich, który wspólnie z firmami bankierskimi Mendelsohna i Warschauera w Berlinie oraz Lipmana i Rosenthala w Amsterdamie podejmuje się zrealizować pożyczkę w sumie 100 milionów rubli. Ministerjum jednak, które podobno zaniechało już projektu pożyczki, na ofertę stanowczej odpowiedzi dotąd nie udzieliło.

— Ministerjum dóbr państwa wysłało jednego z inżynierów górniczych do kraju południowego, celem zbadania, w jakim stanie znajdują się dziś kopalnie żelaza, soli, węgla kamiennego, eksploatacja ropy, fosforytów, gliny porcelanowej, produkcja fabryk żelaza i stali, warzelnie soli i t. d. w guberniach: kijowskiej, podolskiej, wołyńskiej, czernihowskiej, chersońskiej, tauryckiej i Besarabskiej. Ekspedycja ta ma na celu podniesienie przemysłu górniczego w pomienionych powyżej guberniach.

— *Russkij kurjer* zapewnia, iż sprawa ponownego wprowadzenia kary cielesnej w średnich zakładach naukowych rozstrzygnięta została twierdząco. Stosowne okólniki rozestano już dyrekcjom gimnazjów.

— W tych dniach jest oczekiwana ostateczna decyzja ministerjum komunikacji sprawie projektu

budowy drogi żelaznej od Żmerynki, stacji kolei południowo zachodniej, do Mohylowa.

— Cyrkularz departamentu poczt przypomina pocztalterom, że dyliżanse powinny być bezwarunkowo na zewnątrz i na wewnątrz oświetlane, jak również w pokojach pasażerskich winno przez całą noc palić się światło. Pokoje te winny być zawsze gotowe na przyjęcie podróżnych i ogrzane przynajmniej do 16 tu stopni ciepła.

— Ministerjum komunikacji orzekło, iż budowa tam na Wiśle przez osoby prywatne, w celu zabezpieczenia własnych nadbrzeżnych gruntów, nie może być rozpoczętą bez uprzedniego zawiadomienia i przedstawienia planów właściwemu zarządowi okręgu komunikacji lądowych i wodnych, w razie zaś gdy długość tamy przenosi 20 sążni, plan powinno zatwierdzać samo ministerjum. Zamierzający rozpocząć budowę tamy winien również wyznaczyć inżyniera prowadzącego roboty, który obowiązany będzie stosować się do wszelkich rad i uwag inżynierów rządowych, mających dozór nad Wisłą. Zbieranie większej ilości materiałów do budowy, jako to: wycinanie nadbrzeżnej łozy, wybieranie piasku i żwiru, może się także odbywać za wiadomości inżynierji wodnej. Przepisy te wydane zostały w celu zapewnienia starannej budowy tam, które nieraz stawały się tylko niepotrzebną przy brzegach zaporą gdy przybór wody je uszkodził, lub gdy się same obsunęły.

— Warszawskie biuro paszportowe wydało w roku zeszłym paszportów zagranicznych 6,143, do obydwóch stolic Cesarstwa 2,403, zaś do różnych innych miejscowości Cesarstwa i Królestwa Polskiego 13,479.

— Zarząd powiatowy hrubieszowski wyznaczył kwotę rs. 3,100 na wybudowanie nowego domu szkolnego w osadzie Horodle.

— Warszawska kasa oszczędności, w ciągu tygodnia od dnia 2-go do dnia 9-go września r. b. włącznie, wydała 76 nowych książeczek (mniej o 59 niż w tygodniu poprzedzającym), na które, tudzież na dawniejsze w 390 wnioskach, złożono rs. 8,797 kop. 55 (mniej o rs. 5,780 kop. 85 niż w tygodniu poprzednim). W tymże tygodniu kasa oszczędności na żądanie 232 uczestników wypłaciła (prócz procentów w sumie rs. 170 kop. 77, należnych za rok bieżący od całkowitych odbiorów) rs. 14,013 kop. 73 (więcej o rs. 1,312 kop. 66 niż w tygodniu ubiegłym), oraz umorzyła 74 książeczek. Ogólna przeto liczba uczestników 35,440 posiada kapitał rs. 1,447,157 kop. 70 (mniej o rs. 5,216 kop. 18 niż w tygodniu ubiegłym).

— Towarzystwo dobroczynności w sierpniu utrzymywało w domach instytutowych przeciętnie dziennie: starców i kalek obojga płci 262 osób, sierot obojga płci 253. Obiady gościnne wydawano dziennie 75 osobom, zupełną rumfordzką 100 osobom; oprócz tego Towarzystwo udzieliło wsparcia: w pieniądzu 85 osobom sumę rs. 139 kop. 25, w lekarstwach 46 osobom. W ogóle żywiono i wsparto 780 osób. Do 25 ochron uczęszczało średnio dziennie 1826 dzieci. Z funduszu kasy pożyczkowej udzielono 24 pożyczek spłacalnych ratami miesięcznymi w ciągu roku, niezamożnym rzemieślnikom i osobom utrzymującym się z pracy rąk, w kwocie rs. 2,652. W ciągu sierpnia wpłynęło ogółem rs. 12,491 kop. 40, wydawkowano zaś 10,072 kop. 78, a na wrzesień pozostało rs. 2,418 kop. 62. Asygnacji zatwierdzonych do wypłaty i oczekujących realizacji pozostało na rs. 6,485 kop. 16.

— Z dniem 1-ym listopada r. b. drogi żelazne warszawsko-wiedeńska i warszawsko-bydgoska pobierać będą tytułem prowizji od zaliczeń w związku moskiewsko-warszawskim po 0.8 kop. od rubla.

— W dalszym ciągu rewizji sanitarnych posesyj i domów w cyrkule powązkowskim znaleziono wiele niewłaściwości, szczególnie zaś pod względem urządzenia i utrzymywania miejsc ustępowych, dołów śmietnikowych itp. Zwłaszcza jeden z domów na Smoczej, oprócz nieporządków podwórzowych, grozi zawaleniem. Dla szczegółowego więc obejrzenia tej posesji wydelegowaną zostanie specjalna komisja, złożona z techników miejskich. W ogóle wszystkie niewłaściwości, znalezione w domach cyrkulu powązkowskiego, poleceno w jaknajkrótszym czasie usunąć pod zagrożeniem pociągnięcia do odpowiedzialności sądowej, a prócz tego p. oberpolicmajster skazał dozorców policyjnych odnośnych rewirów na kary pieniężne.

— W dniu jutrzejszym, oraz w piątek i w sobotę, w godzinach od 5—7 po południu, odbywać się będą, jak już wspominaliśmy, zapisy do szkół niedzielnych dla tych uczniów, którzy już w roku poprzedzającym do niej uczęszczali. Nowo-wstępujący u-

czniowie będą mogli zapisywać się w niedzielę dnia 23-go b. m. oraz w trzy niedziele następujące.

— Przez dzień jutrzejszy, począwszy od godziny 7-ej rano do zmroku, jak już donosiliśmy, zamknięty będzie most pod cytadelą, z powodu przemarszu wojska.

— Latarnie gazowe miejskie zapalane są obecnie o godzinie 6 ej minut 45, gaszone zaś o godzinie 4-ej minut 30 rano, palą się więc przez 9 godzin 45 minut.

— Tablice z nazwami ulic na Pradze zmieniane są kolejno na takie same, jakie Warszawa posiada.

— Trzej rzadcy domów, za wykroczenia przeciwko przepisom meldunkowym, zostali skazani na kary pieniężne od 6 do 24 rs.

— Z polecenia p. generał-gubernatora, pomocnik komisarza VIII-go cyrkulu, kapitan Lisocki, został mianowany p. o. naczelnika wydziału śledczego, a dotychczasowy zastępca p. Sikorski, powraca do poprzednich zajęć referenta tegoż wydziału.

— Z teatru i muzyki.

* Wkrótce już widowiska przeniesione zostaną z teatru letniego do wielkiego, w którym artyści dramatu dawać będą przedstawienia co najmniej do dnia 1-go grudnia.

Sądzymy, że przez ten czas reżyserja dramatu i komedji obmyślić powinna specjalny repertuar, licujący z warunkami akustycznymi wielkiej sali.

Przedstawienia sztuk konwersacyjnych nie mogą mieć powodzenia na scenie teatru wielkiego już dlatego, że scena ta zacięra subtelniejsze odcienia dykcji i osłabia wrażenie mimiki.

Dlatego zdziwiła nas wiadomość, że rozpoczęto próby z wesołej farsy Hennequina: „Trzpiotka”, która tylko w ramach teatru różnaitości mogłaby liczyć na sukces.

Zdaniem naszym, należałoby wystawić w tym czasie parę tragedji. Przy odpowiedniej wystawie możnaby spodziewać się chętnego udziału publiczności. Oddawna już słyszymy o przygotowaniach do wystawienia „Arryi i Messaliny” Wilbrandta i „Snu nocy letniej” Szekspira.

Otóż sądzymy, że czas ów dwumiesięczny obozowania trupy dramatycznej pod namiotem teatru wielkiego najkorzystniej dla kasy i dla publiczności dałby się wypełnić temi dwiema nowościami, wyposażonemi w odpowiednie środki efektu scenicznego.

Rzucamy tę myśl, mając pewność, że zwyciężajny repertuar teatru różnaitości, przeszczepiony na wielką scenę, zrobi fiasko.

A chwila dla teatru jest krytyczną...

* W dniu dzisiejszym rozpoczęte zostały próby pamięciowe z jednoaktowego dramatu Korzeniowskiego, p. t. „Pani kasztelanowa”.

Role w sztuce tej odegrają panie: Niewiarowska i Jerzynówna, oraz pp. Chomiński, Grzywiński i Prądmowski.

* Dzisiaj w teatrze nowym pierwsze przedstawienie obrazka ludowego „Aby handel szedł”.

* Partję Małgorzaty w „Mefistofelesie” Boity, w zastępstwie bawiącej na urlopie pani Dowiakowskiej, odśpiewa pani Brajnowa.

* W połowie przyszłego tygodnia odegraną zostanie poraz pierwszy na scenie teatru nowego oryginalna komedja p. t. „Mieszkańcy małego miasteczka”.

* Zwolennicy operetki dopominają się odświeżenia tej części repertuaru, nieruchomej od paru miesięcy.

— Z uniwersytetu.

Egzaminy powakacyjne na uniwersytecie warszawskim odbyły się w roku bieżącym wyjątkowo szczęśliwie; na II-im kursie prawa wszyscy zdali, na I-ym zaś nie przeszło tylko 4-ch.

Lekcje rozpoczęły się w dniu wczorajszym.

Na pierwszym kursie prawa wykład historii prowadzić będzie prof. Karejew w miejsce prof. Pawińskiego, który w dniu dzisiejszym rozpoczął wykład „Historji urządzeń społecznych w Anglii” wobec licznie zgromadzonych słuchaczy.

Z powodu nieobecności wielu profesorów, uczęszczających w odeskim zjeździe przyrodników, lekcje z wielu przedmiotów dotąd nie rozpoczęły się, zwłaszcza na wydziale fizyko-matematycznym.

Najwięcej studentów zapisało się na wydział medyczny i prawny, liczba jednakże stała dotąd nieokreślona, ponieważ wielu zmienia pierwotnie zadeklarowany wydział.

— Rozwój przemysłu księgarskiego.

W ostatnim numerze *Praw. wiest.* znajdujemy rządowy wykaz zmian, jakie w ciągu r. z. zaszły w handlu księgarskim państwa.

Z wykazu tego wyjmujemy następujące szczegóły dotyczące naszego kraju.

W Warszawie powstało w r. z. 8 księgarni nowych oraz 3 biblioteki i czytelnie, jednocześnie zaś upadły 4 księgarnie i jedna czytelnia.

W Kaliszu powstała jedna księgarnia.

W Kielcach otwarto w tymże czasie jedną księgarnię i jedną czytelnia.

Łomży przybyła jedna księgarnia.

W Lublinie zaś jedna księgarnia upadła.

W Łodzi otwarto dwie nowe księgarnie i dwie czytelnie, zwinęto zaś trzy czytelnie.

W Piotrkowie powstała tylko jedna czytelnia, w Tomaszowie jedna czytelnia i jedna księgarnia, natomiast upadła jedna księgarnia, w Częstochowie zaś utworzono trzy księgarnie i trzy czytelnie, dwie zaś księgarnie zwinęto.

Płońsk powiększył liczbę księgarni o jedną, w Sierpcu przybyła jedna czytelnia, dwie zaś czytelnie upadły.

W Raciażu otwarto księgarnię.

W Radomiu zamknięto księgarnię, a na jej miejsce nowa nie powstała.

W Kibartach powstała pierwsza księgarnia.

Ogółem więc w Królestwie utworzono w r. z. nowych księgarni 20 i nowych czyteln 12, zwinęto zaś księgarni 9 i czyteln 6.

== *Signum temporis.*

Na targach ukazują się już od kilku dni spore ładunki mchu, służącego do zabezpieczania okien na zimę.

Czyżby już?

== Przestroga.

Ostrzegamy wyjeżdżających za granicę, iż na targach bankierskich ukazała się znaczna ilość obrzyzanego złota angielskiego, które na miejscu nie ma kursu i musi być sprzedawane na wagę.

Jeden z naszych znajomych poniósł z tego powodu dotkliwą stratę.

== Nieprzyjemna pomyłka.

W dniu dzisiejszym do wagonu tramwajowego na Nowym Świecie wszedł młody człowiek i uczył się nagle pochwycenym za rękę przez jakiegoś starego jegomościa, ze słowami: „ach mam cię nareszcie, ptaszku!”

— Ależ pan się mylisz, ja pana nie znam! — wolał zmieszany niespodzianą zaczepką młodzieniec.

— Patrzcie państwo, skradł mi zegarek i srebro stołowe, a teraz nie poznaje.

W cyrku, dokąd obaj się udali, rzecz się wyjaśniła.

Młodzieniec uderzając był podobny do lokaja, który przed rokiem okradł p. D. i znikł bez wieści.

Niestuszenie posadzony za cenę 100 rubli na nędzę wyjątkową przyjął przeprosiny p. D.

== Dwużeństwo.

W dniu onegdajszym w rodzinie rzemieślniczej przytrafił się przykry bardzo wypadek.

Córka majstra stolarskiego C. wychodziła za mąż za czeladnika Piotra T., który, od lat dwóch przybywszy z prowincji, pracował w warsztacie ojca.

Kiedy państwo młodzi wrócili z kościoła i przyjmowali powinszowania od uczestników godów weselnych, wszedł jakiś jegomość, na widok którego pan młody natychmiast zemknął.

Był to ojciec jego pierwszej i żyjącej pod Kaliszem żony, który jednak zapóźno przyszedł, aby zapobiedz bigamji.

T. pomimo usilnych poszukiwań nie został dotąd znaleziony.

Naturalnie, iż drugie małżeństwo jest nieważne.

== Ofiara zabobonu.

W tych dniach zmarła młoda 18-letnia służąca Karolina B., a jak stwierdzili lekarze, śmierć nastąpiła z wycieńczenia.

Na kilka godzin przed śmiercią dziewczyna wyznała swej pani, iż od miesiąca nie jadła nic gorącego, a w środy i piątki suszyła zupełnie, w inne zaś dni wypijała po pół kwarty octu z proszkiem danym jej przez znachorkę z Nowej Pragi.

Znachorka ta, używająca pewnej sławy w klasie robotniczej, poradziła dziewczynie taką dietę w celu nawrócenia kochanka, który ją opuścił.

Państwo L. zaskarżyli znachorkę do sądu.

== Miły narzeczony.

Wczoraj wieczór na rogu alej Jerozolimskich i ulicy Brackiej para narzeczonych wszczęła z sobą sprzeczkę, a następnie bójkę, której ofiarą padła naturalnie pleć słabsza, w osobie Antoniny M.

Miły narzeczony, Edward K., został aresztowany, ofiarę zaś jego z uszkodzoną czaszką, prawie bez nadziei życia, odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

== Konfiskata.

Przy ulicy Franciszkańskiej pod nr. 15, w składzie serów H. F. skonfiskowano 24 funtów zepsutego sera.

Ser zabrano zniszczono, F. zaś pociągnięto do odpowiedzialności.

== Umal nie wypadek.

Za rogatką jerozolimską, służąca Józefa Kowalska, pragnąc napić się wody ze znajdującej się tamże glinianki, pośliznęła się i wpadła w wodę.

Na krzyk tonącej nadbiegli znajdujący się w pobliżu muzykant pruskiego pułku Henryk Bauer i przy pomocy polijanta Franciszka Czalkowskiego tonącą wyratowali.

Po wydobyciu z wody odprowadzono ją do domu.

== Śmierć z przejechania.

Na ulicy Petersburskiej na Pradze ekwipaż prywatny najechał na Magdalene Pietrzak, mieszkankę wsi Brudno.

Nieszczęśliwa kobieta poniosła tak ciężkie obrażenia, iż po odwiezieniu jej do szpitala praskiego w parę godzin zmarła.

== Wypadki.

Na Długiej pies, podejrzany o wściekliznę, pokąsał kilkunastu chłopca Samulę G.; właściciel psa za wypuszczenie go bez kagańca pociągnięty został do odpowiedzialności sądowej. — Na Pańskiej Karol O., rąbiąc drzewo, przez własną nieostrożność odciął sobie trzy palce u lewej ręki. — Na Karmelickiej spadła z balkonu dziewczka i zraniła w głowę przechodzącą Ewę C. — Na Nowym-Swiecie spadł z kozła powozu pijany furman Feliks D. i oprócz złamania ręki boleśnie się potłukł.

== Z wystawy kijowskiej.

Koszta urządzenia wystawy rolniczej w Kijowie, obliczone początkowo w sumie 7,500 rs., ostatecznie wyniosły tylko 6,000 rs.

Dzięki tej oszczędności, Towarzystwo kijowskie może liczyć na szybki zwrot rozchodów, a może nawet i na pewien dochód.

Wystawę bowiem zwiedza bardzo wiele osób, średnio około 1500 dziennie.

Członkowie Towarzystwa rolniczego, oraz wystawcy rozdzielili pomiędzy sobą rolę informowania publiczności, dzięki czemu zainteresowanie tej ostatniej z dniem każdym wzrasta.

Ogólna ilość wystawców, nie licząc oddziału włósciańskiego, sięga cyfry 300-tu, okazów zaś — 7500.

W ogólnej liczbie eksponatów jest 90% polaków.

Oprócz działu rolnego, o którym wczoraj daliliśmy w tem miejscu ogólną notatkę, wystawa posiada też zupełnie już wykonany dział ogrodniczy, liczący przeszło 30-tu eksponentów przeważnie z Kijowa.

Tu zwracają powszechną uwagę kolekcje Wessera i Krystera, z których pierwszy przedstawił rośliny oranżeryjne, drugi zaś owocowe.

Na wyszczególnienie zasługują też — kolekcja jabłek i gruszek p. Sienickiego z gub. wołyńskiej, ogrodowizny pp. Jezierskiego, Woronczuka, Zakrzewskiego, Modzelewskiego, Tarnawskiego i in.

Uprawa winna jest reprezentowana przez jednego tylko wystawcę — panią Worską z Bessarabji.

Pawilon p. Ulrycha z Warszawy ogólnie się podobał, zarówno jak i kolekcje p. Szuberta z radomskiego.

Uzupełnienie powyższych okazów stanowi zbiór żardynierek i wazonów, przysłany przez p. Andrzejewskiego.

== Ochrony wiejskie.

W ciągu lat dwóch, a mianowicie w roku 1881-ym i 1882-im, jak się okazuje z danych urzędowych, założono w Królestwie Polskim tylko 13 ochron, mogących dać przytułek 490 dzieciom.

Z liczby tej powstały w gubernji kieleckiej 4 ochrony na 90 dzieci, w kaliskiej 2 na 80 dzieci, w radomskiej 1 na 40 dzieci, w lubelskiej 2 na 50 dzieci, w łomżyńskiej 3 na 120 i w suwalskiej 2 na 100 dzieci.

W gubernjach zachodnich w tym samym czasie powstało 63 ochron na 2,549 dzieci.

Ochrony znajdują się: w gubernji podolskiej 15, wołyńskiej 14, kijowskiej 12, kowieńskiej 7 i grodzieńskiej 6.

== Nowa przedziałnia.

W pobliżu stacji Myszków, na kolei wiedeńskiej, powstaje wielka przedziałnia, w której produkowana będzie głównie przędza francuska czyli nieciana.

Nowa ta fabryka połączona będzie rękami ze stacją drogi żelaznej, czynność zaś rozpocznie w przyszłym roku i na początek zajmować będzie kilkuset robotników.

Przędzalnię tę zakłada towarzystwo kapitalistów zagranicznych.

== Próba.

W Płocku urządzono w tych dniach na Wiśle próbę z nową łodzią ratunkową.

Zbudowana ona jest w ten sposób, iż nie tonie nawet wówczas, gdy jest zalana wodą po brzegi i obciążona dwoma ludźmi.

Próba, dokonana wobec zarządu Towarzystwa ratowania tonących, dała wyborne rezultaty.

== Dla zdrowia publicznego.

W ostatnich czasach powstały komitety sanitarne w Płocku, Łodzi i Kaliszu.

Obecnie dowiadujemy się, iż podobne urządzenie zaprowadzono również i w Łęczycy.

Komisja sanitarna w tem ostatnim mieście postanowiła, aby na każdej ulicy wybudowany był kanał kryty, murowany na cement, skierowany do Bzury.

Właściciele domów winni od posesyj swoich prze-

prowadzić kanalizację ze spadkiem do głównego kanału.

Ponieważ Łęczycą ma złożoną w Banku polskim sumę przeszło 40,000 rs., brak funduszy nie stanie więc na przeszkodzie wykonaniu powziętej uchwały.

== Jarmark na konie.

W Kownie podjęto myśl urządzania tamże corocznych wielkich jarmarków na konie.

Targi podobne mogą mieć powodzenie tembardziej, iż dotychczas w całej gubernji kowieńskiej jest tylko kilka jarmarków i to z charakterem lokalnym.

== Wypadki na prowincji.

W dniu 12 b. m. we wsi Krasnosielec, w powiecie makowskim, kilkunastu Anna Zela, pozostawiona bez dozoru starszych, wpadła do studni, gdzie zginęła; takąż samą śmiercią zginęła we wsi Stosłowice, w powiecie piotrkowskim, 4-letnia Władysława Borowiecka.

W dniu 7 b. m. we wsi Dąbju, w powiecie łomżyńskim, służąca Karolina Kolkowska, posadzona o kradzież, nożem kuchennym poderzwała sobie gardło, wskutek czego w parę dni zmarła.

W dniu 13 b. m. we wsi Hieraniny, w powiecie konińskim, 7-letnia Helena Dorywalska, będąc z ojcem swoim w młynie, pochwyciona przez koło, w oczach ojca śmierć poniosła.

W dniu 6 b. m. we wsi Aleksandrów, w powiecie białogajskim, 17-letni Jan Szymański, kąpiąc się w rzecze, utonął.

Ze świata.

× Wystawa zabytków z czasów Sobieskiego w Krakowie cieszy się ogromnem powodzeniem. W piątek zwiedziło ją 1,000, w sobotę zaś przeszło 600 osób.

× Ostatni obraz Matejki, wystawiony w Wiedniu, uległ aresztowi. Powodem wypadku był przedsiębiorca, który żądał wykonania pierwotnej umowy, aby dochód z wystawy obrazu w pierwszych 10-tych dniach przepadł Matejce, z następnych zaś — jemu. Matejko umowę tę zmienił, polecając wystawić obraz w pierwszych dniach bezpłatnie. Do zajęcia jednak sądowego nie doszło, gdyż Matejko wykupił obraz za 1,300 złr.

× P. Ajdukiewicz wykończył portret Reszkówny, przeznaczony do muzeum w Krakowie.

× Ze Lwowa piszą do nas: „Na Podolu galicyjskim odkrył w tych dniach p. A. H. Kirkor dwupiętrowy posąg pogański kamienny. Posąg ten przed 80-ty laty przewieziony był przez barona Czechowicza z Tarnopola do Zarubiniec, koło Zbaraża, gdzie do tego czasu przeleżał głęboko w ziemię zaryty. Na jednym piedestale stoją dwie duże figury. Mężczyzna obejmuje w pół kobietę. Robota gruba, ale wyrazista, szczególnie ręka, którą obejmuje i twarz dokładnie wykute. Mężczyzna z brodą i wąsami; długie włosy spadają mu na ramie; na czole przepaska wąska, która się rozszerza na tyle głowy. Pamięć ludu o tym posagu przetrwała dotąd. Nazywano go: „Did i baba“. Jeszcze ważniejszego odkrycia dla mitologii słowiańskiej w ostatnich dniach dokonał Wojciech hr. Dzieduszycki w halickim, w majątku swoim Jezupolu. W rozległych lasach, w olbrzymiej skale nad rzeką Bystrycą, odkrył on kilka wykutych izb, przepelnionych wyłobionymi w tejże skale potwornymi postaciami węża, sępa, wilka, byka, głowy ludzkiej i całego człowieka, ale z jednego tylko boku. Można domyślać się, że była tam świątynia Czarnego-boga, tembardziej, że u ludu krążyła wiecznie podania o „Bisie“, który tu zamieszkiwał. Hr. Dzieduszycki z p. Kirkorem szczegółowo badają tę nader ciekawą świątynię pogańską, o czem w swoim czasie hr. Dzieduszycki złoży Akademii umiejętności, oraz centralnej komisji w Wiedniu (jako konserwator zabytków) szczegółowe sprawozdanie.“

× W „Salon triennal“, otwartym przed kilku dniami w „Palais d'industrie“ na polach Elizejskich w Paryżu, zwraca ogólną uwagę obraz Meissonier'a: „Widok Tuilerjów w roku 1871-ym“. Znakomity artysta, przechodząc w kilka dni po pożarze przez ogród tuileryjski, stanął jak wryty przed zeznialeniami ruinami królewskiego pałacu. Po kilku chwilach, otrzásnawszy się z bolesnej zadumy, wyjął ołówek i papier i rzucił szkic gruzów i ich otoczenia. Następnie udał się do budowniczego Lesuel, piastującego naówczas urząd konserwatora ruin, z prośbą o pozwolenie zainstalowania się w Tuileryjach, celem uzupełnienia szkicu. Budowniczy kazał bezzwłocznie wzniesić u stóp ruin namiot zbity z desek, i tam artysta pracował przez trzy dni. Czwartego dnia zerwał się kawał muru, przebił sufit improwizowanej pracowni i zdrzgnął taboret i sztalugi, obraz zaś matematycznie tylko uległ uszkodzeniu. Artysta na szczęście podówczas był nieobecny w pracowni.

× Cortachy Castle, starożytny zamek w Forfarshire w Szkocji, siedziba książąt Airle, zgorzał prawie do szczytu. Zdolano jednak uratować od zagłady część galerji obrazów i innych różnych drogocennych przedmiotów sztuki, jakimi przepelniony był zamek.

× Nowy skandal literacki. W Paryżu przed kilku dniami na wszystkich rogach ukazały się olbrzymie afisze, donoszące o wyjściu z druku nowego sensacyjnego

romansu pod tytułem: „*Les maîtresses du pape*”. Autorem tego nowego utworu jest Léo Taxil. Prefekt policji rozkazał zderzyć z murów owe afisze i zabronił ulicznej sprzedaży tej książki. Franciszek Sarcey, znany krytyk, zgadzając się zupełnie z rozporządzeniem prefekta, zapewnia w *XIX Siècle*, że skandaliczna ta publikacja ma niesłychany odbyt. Smutny objaw!

× Manifest. Synowie znanego zegarmistrza Nauheim, który podawał się za syna Ludwika XVI-go, mniemani książęta: Karol, Edmund i Adalbert de Bourbon, protestują w „manifestie” wydanym do narodu francuskiego, przeciw pretensjom potomków Filipa Egalité i żądają uznania ich jako wnuków Ludwika XVI-go. Zabawny *steeple-chase* o tron nieistniejący!

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

— Pani Rap. — Tym samym Czesławem co Stenio.
— Panu F. hr. Gr. — Obliczenia statystyczne podawane są w stosunku do cyfry mieszkańców, wykazanej spisem z dnia 9-go lutego r. 1882-go: w liczbie 383,973 i zapewne uzupełnianej następnie podług kontroli przyjazdów i wyjazdów oraz urodzeń i zgonów. W tygodniu od dnia 2-go do 8-go b. m. było 229 zmarłych, która to cyfra odpowiada liczbie 404,496 mieszkańców i stanowi 29-52 na 1,000 rocznie. Przez pomyłkę drukarską podane było 28-52. W stosunku do tejże cyfry 404,496 mieszkańców cyfra 388 urodzeń dzieci żywych wynosiła 50-01 na 1,000 rocznie. W przyszłości dane statystyczne w systematyczniejszym opracowaniu podawać będziemy.

— Autorce listu z ulicy Żelaznej nieopodal Chłodnej. — Byliśmy na miejscu, potrzeba nam wyjaśnień, których okoliczności nie do woli nam zebrać. Możeby sz. pani raczyła się oświadczyć z nami skomunikować, jeżeli jej idzie o rezultat.

— Złożyli w redakcji *Kurjera warszawskiego*:

Na wyprawę afrykańską.

Od sieradzan rs. 10 kop. 30, F. N. rs. 4, M. G. kop. 25, Miłosław D. rs. 10, uczniowie VI-ej klasy zakładu naukowego rs. 4.

Dla wstydzających się zebrać

Beziemiennie rs. 1.

— Przesłane przez sędziego pokoju 15-go okręgu od pp. Maksa Apte i Jakuba Vincenti 5 rs. dla biednych uczniów.

— Zebrane w kółku znajomych: od dra J. P. rs. 2, od J. K. rs. 2, od S. L. rs. 1, od F. K. rs. 1, od S. N. rs. 1, od O. S. rs. 2, od H. K. rs. 1 wraz z załączonymi od siebie rs. 3 razem rs. 14, mam zaszczyt przesłać na wyprawę Rogozińskiego. M. P.

— Szanowny redaktorze! Na intencję, aby Pan Bóg natchnął pewne indywiduum, ażeby konkurowały uczciwie, pracą i prawdą, a nie błądzą, załączam rs. 1 w połowie na instytut moralnie zaniebanych dzieci, a w połowie na szpital Jana Bożego, z nadmienieniem, że ani w Frankfurcie, ani w Londynie a nawet w Paryżu nie zrobią z owsa ryżu. Z szacunkiem *Obserwator*.

Nekrologja.

† S. p. Matylda z Thomasów **Krzywicka** zmarła w dniu 17 września r. b., przeżywszy lat 45. Pozostała siostra zaprasza krewnych, przyjaciół, znajomych oraz męża na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu jutrzejszym, 20 września, we czwartek, o godzinie 10-ej zrana, w kościele św. Krzyża, oraz na wyprowadzenie zwłok na cmentarz powązkowski z tegoż kościoła, o godzinie 3-ej po południu, tegoż dnia, we czwartek. —3181—

† S. p. Stanisław **Dylewski**, b. nauczyciel gimnazjum, przeżywszy lat 58, w dniu 17 września życie zakończył. Pozostała rodzina zaprasza przyjaciół, kolegów i znajomych zmarłego na wyprowadzenie zwłok dnia 20 b. m., we czwartek, o godzinie 2-ej po południu, z dolnego kościoła św. Krzyża na cmentarz powązkowski odbyć się mające. —3182—

† We czwartek, dnia 20 września, jako w piątą rocznicę jej śmierci, o godzinie 10-ej zrana, odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej, za duszę s. p. Eleonory **Ginett**, na które zaprasza się. —3167—

† We czwartek, dnia 20 września, jako w pierwszą rocznicę śmierci s. p. Leokadii z Obryckich **Mierczyńskiej**, odbędzie się za spokój jej duszy nabożeństwo żałobne w kościele Opieki św. Józefa (pp. wizytok), o godzinie 8 i pół zrana, na które pozostali mąż i córka zapraszają krewnych i znajomych. —3171—

† We czwartek, dnia 20 b. m., w rocznicę śmierci s. p. Emilji z Stryjeńskich **Michnikowskiej**, odprawiona zostanie żałobna wotywa na Powązkach, w kaplicy, wprost kolumny, o godzinie 10 i pół zrana, na które zaprasza się rodzinę i przyjaciół. —3176—

† Zmarły przed kilku dniami w Nałęczowie w 45 roku życia s. p. Olgierd hr. **Tyszkiewicz**, syn Józefa i Rozalii z hr. Wołłowiczów, właściciel majątności Pleszczenice w powiecie borysowskim położonych, okrył prawdziwą żalobą nie-

tylko całą swą rodzinę, lecz wszystkich, którzy mieli sposobność choć na krótko poznać tę zacnego i szlachetnego charakteru osobistość. Był to człowiek nie goniony za tytułami i zaszczytami, a prawdziwie cichych i zacnych cnót obywatelskich, najlepszy sąsiad, najsprawiedliwszy i najwzględniejszy dla sług, a coż dopiero powiedzieć jakim był synem dla sędziwej matki wdowy, jakim opiekunem dla pozostałych wdów i sierot po bracie Witoldzie i szwagrze hr. Słizeniu! Bóg tylko jeden mógł zliczyć jego dobre uczynki, bo często ci nawet, którzy ich doznawali, niewiedzieli, kto był ich cichym dobroczyńcą. W krótkiej wzmiance w pismach o śmierci s. p. hr. Olgierda powiedziano, że zakończył życie nagłe; ale nosił on już zaród choroby od kilkunastu miesięcy, ciężkie moralne cierpienia, które jak grom najniespodziewaniej uderzyły w tę szlachetną, ale na zbyt czułą duszę, przecięły pasmo dni jego, tak pożytecznych i tak potrzebnych dla społeczeństwa i rodziny! —3164—

Z Cesarstwa.

Petersburg 17-go września. — Po półurzędowych dziennikach berlińskich przyszła, jak utrzymuje *Nowoje wremja*, na półurzędowe organy wiedeńskie kolej zarzekania się jakichkolwiek wojowniczych intencji. *Fremdenblatt* i *Politische Correspondenz* zwracają się do Rosji z zapewnieniami pokojowymi i mówią, że w Austrii niema ani jednego rozważnego polityka, któryby po wojnie z Rosją spodziewał się dla interesów monarchii habsburskiej jakichkolwiek korzyści. „Kategoryczne oświadczenie wiedeńskich półurzędowców, powiada na to *Nowoje wremja*, nie jest zgodnem z rzeczywistością. Zarówno w Niemczech, jak i w Austrii i w Węgrzech jest niemało polityków propagujących wyzywający i zaczepny sposób postępowania względem Rosji. Niedawno jeszcze temu parę organów rządowych w sprawach polityki zagranicznej wzywało całą Europę, a szczególnie Niemcy, do dania odporu Rosji w Bułgarii; organy te same przyznawały, że zadanie niemiecko-austriackiego sojuszu, wzmocnionego przyłączeniem się do niego Włoch, polega na obaleniu wpływu rosyjskiego nad Dunajem i na całym półwyspie bałkańskim. Dyplomacja rosyjska nie mogła pozostać obojętną na objawy polityki, przygotowującej ogólny nacisk na Rosję; usiłowała zatem, i nie bez pewnego powodzenia, paraliżować działalność przeciwnika. Wschodnia koalicja, która zdawała się utrwaloną, zachwiała się. Żadna z tych okoliczności nie tłumaczy zwrotu w dyplomatycznych kółach Berlina i Wiednia. Wewnętrzne położenie Austrii i Węgier stało się krytycznem. Przed przystąpieniem do rozwiązywania kwestji słowiańskiej na półwyspie bałkańskim, rząd austriacki koniecznie będzie musiał załatwić kwestję słowiańską, która już dojrzała w samej monarchji Habsburgów. Niemcy i czesi, stojący już na wysokim stopniu cywilizacji, potrafią, o ile się zdaje, pokojowo rozstrzygnąć spór o równouprawnienie; ale mało można liczyć na podobnie gładki rezultat sporu kroatów i słowaków z węgry i galicyjskich rosyjan z polakami. Potrzebnem jest już i w przyszłości potrzebnem będzie zbrojne wdanie się rządu austriackiego, aby zakończyć spory między rządami narodami, nie mówiąc już o politycznem pośrednictwie. Za jaki rok, narodowościowe spory w Austrii i Węgrzech utracą być może ostry charakter—po każdym wzburzeniu następuje dłuższa lub krótsza cisza; ale w obecnej chwili rząd austriacki z konieczności musi odłożyć do pomyślniejszych czasów czynną politykę na półwyspie bałkańskim. Znając rzeczywiste źródło pokojowego usposobienia polityków wiedeńskich, nie przesadzamy znaczenia łagodnego nastroju obecnej chwili. Ale nie nie przeszkadza nam powitać serdecznie ową *erę pokoju*, jaką zwiastują nasi sąsiedzi, i możemy tylko pragnąć, aby era ta nie skończyła się zimą, z taniem śniegów, lecz była jaknajdłuższą i najtrwalszą.”

Petersburg 17-go września. — Na urząd głównego inspektora szkół fabrycznych ma być powołany p. Michajłowski, znany w Cesarstwie na polu literatury i pedagogicznej działalności. O nominacji tej dzienniki petersburskie wyrażają się pochlebnie.

Petersburg 17-go września. — Dzienniki tutejsze powtarzają za *Standardem* wiadomość, jakoby sultan turecki miał dwugodzinną poufną rozmowę z posłem niemieckim, p. von Radowicz. Rozmowa toczyła się głównie o stosunkach Czarnogóra i Turcji z Rosją. Sultan zaprzeczał pogłosce o przymierzu i wyraził życzenie, aby Turcja umiała na zawsze zachować życzliwość Niemiec.

Petersburg 17-go września. — Oddzielny dom nad Bosforem, wynajmowany przez posła rosyjskiego w Stambule, p. Nelidowa, i służący jego rodzinie za miejsce kąpielowe, został niedawno otoczony przez żołnierzy tureckich. Policja turecka powzięła podejrzenie, że oficerowie rosyjscy dokonywają potajemnie pomiarów Bosforu. Wiadomość tę podaje *Nowoje wremja*.

Ostatnia pocztą

„*Kurjera Warszawskiego*”.

Luców 17-go września. — Sejm był zajęty dzisiaj weryfikacją wyborów. Na sekretarzy wybrano księcia Władysława Sapiechę, hr. Stanisława Badińskiego, hr. Jana Stadnickiego i rusina Siengalewicza. Klub rusiński będzie liczył dziewięciu członków.

Berlin 18-go września. — *Germania* dowiaduje się z pewnego źródła, że Ojciec św., nie uznając w zasadzie nałożonych przez państwo warunków co do kształcenia księży, przyzwolił biskupom na ten raz jeden upraszać o dyspensę. W razie dalszego utrzymania w mocy praw majowych, orzeczenie to nie będzie mogło być zastosowaniem do wypadków późniejszych.

Paryż 17-go września. — *Journal officiel* zamieszcza dekret prezydenta Rzeczypospolitej, który powierza na czas urlopu pana Challemel Lacour kierownictwo spraw zagranicznych panu Ferry. P. Challemel Lacour opuścił wczoraj Paryż.

Paryż 18-go września. — Ferry miał dzisiaj długą konferencję z Waddingtonem, który zdawał sprawę z rozmowy, jaka odbyła się w ubiegły piątek u lorda Granville'a z markizem Tsengiem. Przypuszczają, że p. Tricou przybył do Pekinu. *National* donosi, że markiz Tseng będzie układał się bezpośrednio z Ferrym w towarzystwie Waddingtona.

Paryż 17-go września. — Do Tonkinu odpływa dnia 20-go b. m. 900 ludzi, a dnia 25-go b. m. 1,800. Obydwa oddziały razem staną w Hai-Phong. Aż do chwili przybycia posiłków operacje pod Sontay będą wstrzymane. Francuzi są oddaleni od tej miejscowości tylko o 18 kilometrów, wszakże wielkie wylewy bronią przystępu.

Londyn 18-go września. — Komendantem wojsk francuskich w Tonkinie mianowany został pułkownik Bichot Badens. Jenerał Bonet powraca do Francji.

Folkestone 17-go września. — Markiz Tseng odjechał dzisiaj do Paryża. Rząd francuski nie odpowiedział dotąd urzędownie na sześć punktów propozycji chińskich. Konferencja wszakże Tsenga w Walmer Castle z Granvillem i Waddingtonem uderowała odpowiedzi. Tseng oświadczył na te: Jeżeli Ferry nie zamierza istotnie prowadzić polityki zaczepnej, ani dokonać aneksji Tonkinu, a życzy sobie tylko otwarcia kraju dla handlu europejskiego, natenczas Chiny gotowe są do dania wszelkich rękojm. Handel zewnętrzny odbywa się oddawna prawidłowo na Yang tse-Kjangu i także same stosunki za gwarancją Chin dalyby się zaprowadzić na Czerwonej rzece.

Haga 18-go września. — Izby zostały wczoraj przez króla otwarte. Mowa tronowa wspomina o przyjaznych stosunkach z wszystkimi mocarstwami, o strasznej katastrofie wulkanicznej na wyspie Jawie i przekopaniu kanału panamskiego. Wybrana celem rewizji ustaw konstytucyjnych komisja zajęta jest dotąd tą pracą.

Telegramy własne

„*Kurjera Warszawskiego*”.

Wiedeń 19-go września.

Półurzędowy *Fremdenblatt* polemizuje ponownie z odkryciami *Dziennika poznańskiego* i *Kurjera warszawskiego*, protestując przeciw przypuszczeniu, ażeby Austrija dała się użyć niewolniczo w interesie wiodków niemieckich. Artykuły *Fremdenblattu*, będącego organem dworskim, świadczą o żywym ścieraniu się w sferach decydujących dwóch prądów. Partja dworska czyni gorączkowe usiłowania, aby pokonać w porę wpływ kół, popierających plany księcia Bismarka.

Zagrzeb 19-go września.

Pomiędzy serbami, zamieszkalymi w Pograniczu wojskowem, skonstatowano agitację na rzecz księcia Piotra Karageorgewicza, którą szybkim odkryciem udaremniono. Zresztą nie zaszyły nowe zaburzenia. Wojsko nocami odbywa patrole.

Paryż 19-go września.

Ministerjum marynarki zażądało udzielenia sobie wyjaśnień w sprawie wyjazdu jenerała Boueta do Honkongu.

Paryż 19-go września.

Wysłanie posiłków do Tonkinu zostało zadecydowane. Piechota marynarki jest w drodze, za nią zaś wkrótce wyruszą dwa bataljony strzelców algijskich i jeden bataljon legji zagranicznej. Rokowania z Tsengiem nie ustają.

Paryż 19-go września.

Temps zwraca uwagę na rozprężenie panujące między władzami francuskimi w Tonkinie i domaga się skoncentrowania władzy w jednych rękach.

Rzym 19-go września.

Moniteur de Rome zaprzecza urzędowo wczorajszej wiadomości, podanej przez *Journal de Rome*, jakoby Stolica Apostolska uznała ostatnią ustawę kościelno-polityczną wydaną dla Prus.

Bukareszt 19-go września.

Odkryto tutaj ślady obcej agitacji przeciw rządowi z powodu „zaprzeczenia Dunaju Austrii.” Kogalniceanu rozwija energiczną czynność.

Petersburg 19-go września.

Minister wojny został zaszczycony Najwyższym Manifestem, wyrażającym mu uznanie, oraz orderem Aleksandra Newskiego.

Petersburg 19-go września.

Naczelnik warszawskiej szkoły jęnków, pułkownik Lewaschow, za odznaczenie się w służbie, posunięty został do rangi generał-majora i mianowany dyrektorem nowoczerkaskiego korpusu kadetów. Sztabrotmistrz Chrapowicki, adiutant dowodzącego wojskami warszawskiego okręgu wojennego, uwolniony został od tych obowiązków z zaliczeniem do kawalerji gwardji.

GIEŁDA.

Dnia 19-go września roku 1883-go

Giełda berlińska nie zmienia notowania rubli. I dziś depesze z zebrań przedgiełdowych obiecywały płacić 202 m. za 100 rs. w transakcjach końcemiennych. Usposobienie jednak jest niezbyt mocne i notowania urzędowe przedstawiają drobne zmiany, po większej części dążenie ku niższej wykazywaniu.

Do tych wskazówek stosująca się giełda warszawska zachowuje się również bezzmiennie. Dążenie jest zwykłe w zasadzie i kursy podnosiłyby się nieznacznie z dnia na dzień, gdyby ich nie powstrzymywała wyższa od pokupu podaż. Przy tej zresztą bezczynności i zastoju, jakie obecnie panują, najdrobniejsze okazanie chęci kupna lub sprzedaży zmienia odpowiednio usposobienie giełdy i kierunek jej działalności.

Dziś co do interesów wekslowych w ogóle giełda warszawska mniej jeszcze, niż w innych dniach okazywała chęci kupna. Waluta niemiecka—jedyny przedmiot obrotów—z początku wyżej niż wczoraj, przy końcu w kursie stawiana, pod wpływem przewagi zaofiarowań cofnąć się cokolwiek musiała. Inni wekslami nie albo prawie nie nie robiono.

Za weksle długoterminowe na Berlin żądano 2 1/2 kop. wyżej niż wczoraj 49.77 1/2 — kupców jednak nie było i do transakcji nie przyszło. Krótkoterminowych z początku niżej 49.65, tj. o 2 1/2 kop. drożej niż wczoraj, oddawać nie chcieli, później jednak gdy się więcej oddających znalazło, trzeba było czynić ustępstwa, kurs więc powrócił do 49.62 1/2, czyli do kursu wczorajszego końcowego, a w końcu nawet do 49.60, przy żądaniu niezmiennym 49.67 1/2, również o 2 1/2 kop. wyższem.

Na pomniejsze miasta niemieckie długoterminowe weksle stosunkowo drogo — po 49.70 kupowano, krótkoterminowe 49.57 1/2, później 49.55 płacono, w końcu nawet oddawano je po 49.50.

Na Londyn bardzo nieznaczne — kilkadziesiąt funtów szterlingów nie przenoszące — transakcje zawarto po kursie niezmiennym 10.07 1/2 — przy żądaniu również bez zmiany 10.09.

Na Paryż tylko kurs żądany nominalnie bez zmiany 40.20 zanotowano. Transakcji wiele nie dokonano.

Na Wiedeń 84.90 — jak wczoraj i onegdaj — żądano. Płacono zaś 84.75 i 84.70 za 100 fl. w wekslach krótkoterminowych.

Ruch papierów również spokojny i bez ruchu. Listy likwidacyjne w zaniebaniu, ofiarowane po nieco niższych cenach 88.85 za większe i 88.70 za mniejsze. Pożyczka wschodnia również bez transakcji po 91.75 w żądaniu notowana. Premjowej nie dotykano.

Listy zastawne ziemskie trochę niby więcej w obrotach, lecz ceny niskie ciągle. Za serję I-a lit. A 100, za B 99.95 żądano. Tak jedne jak drugie po 99.70, 99.75 i 99.80 kupować zdołano. Małe tejsze serji 99.90 w żądaniu, po 99.70 kupowano. Serji II zupełnie bez ruchu. Serja III A i B — 99.85 w żądaniu — płacono zaś 99.60 i 99.65; małe po 99.75 ofiarowywane, oddawane były po 99.60.

Listy miejskie tylko nominalnie, bez zmiany, notowane 96.25, 94, 93.40 i 93.

Łódzkie słabiej nieco — objawia się to przy serji III-iej szczególnie, którą ofiarowywano po 84.75 i która podobno nawet po tej cenie sprzedawana była w ilościach niewielkich do notowania się nie kwalifikujących.

Akcje ciągle bez ruchu.

Godzina 12 1/2. Usposobienie wyczekujące. Za weksle długoterminowe na Berlin 49.67 1/2 płacono naby.

J. Wł.

Sprawozdanie z targu zbożowego

na placu Witkowskiego dnia 19-go września 1883 roku.

Szczupły dziś bardzo dowóz, nawet wczorajszemu nie dorównujący.

Gatunki ziarna, szczególnie pszenicy, tylko dobre średnie. Zyto również niebardzo wyborowe.

Z początku bardzo silnie przy cenach się trzymano, później jednak drobne ustępstwa czynić musiano.

Ruch niewielki — a co najważniejsza, bardzo ociężały.

Zakupy tylko i wyłącznie na konsumcję miejscową, gdyż na wywóz są ciągle nie opłacające się.

Za pszenicę wyborową 9 rs. 75 kop. płacono, choć było jej bardzo mało i cena ta za normę służyć nie może. Średnia pszenica 9 rs. 30 kop. do 9 rs. 60 kop. osiągała. Gorsze gatunki począwszy od 7 rs. 50 kop. aż do 9 rs. były kupowane.

Za żyto wyborowe do 6 rs. 80 kop. płacono, średnie 6 rs. 45 kop. do 6 rs. 50 kop. Zyto dowożone z Cesarstwa po 6 rs. 30 kop. znajdowało kupców.

Gryki 40 korey po 5 rs. 40 kop. sprzedano.

Owsa ilość bardzo małą dowieźli włościanie, tak, że ceny oznaczyć niepodobna.

Siano i słoma — bez dowozu.

J. Wł.

Sprawozdanie z targu bydła

Coraz bardziej zwiększa się dostawa bydła na targ praski. W tygodniu minionym doszła ona do cyfry w tym roku jeszcze niebywałej, a nawet i w roku zeszłym niepamiętanej, 2132 sztuk. Z tej liczby bydła stepowego było: wołów 1885, krów 12, krajowego bydła było też więcej niż w poprzednich tygodniach: 113 wołów i 122 krów.

Pomimo tej licznej i obfitej dostawy targ był dostatecznie ożywiony, ruch znaczny, transakcje szły zwawo i ochoczo. Przy tej więcej chęci kupna i żywej konkurencji, ceny obniżyć się nie mogły. Utrzymały się one na poziomie poprzedniego tygodnia, a nawet w niektórych wypadkach stosunkowo się podniosły.

Z ogólnej liczby rzeźnicy warszawscy kupili na ubój 1455 wołów stepowych i 10 krów. Na prowincję zaś kupiono: do Powazek wołów stepowych 242, krowę 1 i wołów krajowych 10; do Ochoty wołów stepowych 10, do Nowego Dworu wołów 16, krowę 1, do twierdzy nowogeorgewskiej (Modlina) wołów 19, do Płocka 17, do Łodzi 114 i do Piotrkowa 12. Bydła krajowego wołów 103 i krów 90 kupiono na prowincję. 19 krów kupiono do Warszawy i na Pragę do młeczarni i do chowu. Tylko 13 sztuk krów krajowych wyprowadzono z targu jako niesprzedanych.

Za woły stepowe płacono od 62 do 120 rs. za sztukę. Najwięcej było w cenie 85—100 rs. Wyjątkowo pięknych, któreby ceny te przekroczyły, nie było prawie. Woły krajowe najlepsze 85—90 rs., średnie 60 i jeszcze chudsze 45 rs. płacono, tych ostatnich zresztą było bardzo mało.

Krowy średnie 40—45 rs. płacono, choć były i lepsze, które osiągnęły cenę 50—62 rs. za sztukę. Tańszych było też niewiele, płacono za nie 29 do 33 rs.

Na targ tygodnia bieżącego zapowiedziana jest również obfita dostawa bydła stepowego.

Dostawa cieląt jest coraz bardziej skąpa. W tygodniu sprawozdawczym dostawiono zaledwie 500 sztuk i są to już cielęta starsze. Cena ich od 14 do 17 i 18 rs. Wyżej tej ostatniej cyfry płacić nie chcieli.

Natomiast baranów bardzo wiele przypędzają, tak, że nie cała ilość zakupiona zostaje. W tygodniu minionym rzeźnicy warszawscy zakupili 1715 sztuk, płaćąc za większe wypasione 6 do 7 rs., średnie 4—5, mniejsze zaś 3 i pół do rs. 3 75 kop.

Dostawa trzody chlewnej ciągle bardzo obfita, a jednak wobec licznych i żywych zakupów niema nie nadto. W tygodniu sprawozdawczym wynosiła ona 3500 sztuk. Z tych 1200 zakupili rzeźnicy warszawscy, pozostała zaś ilość po potrąceniu niewielkiej liczby sprzedanych na prowincję wziętych zakupiona została do Niemiec. Kupców niemieckich było dosyć, byli do kupna ochotni i płacili ceny dosyć wysokie, a nawet od zeszłotygodniowych wyższe. Za dobrze wypasione wieprze 45—60 rs. przeciętnie płacono. Gorsze 22 do 30, ale też były i takie, za które 80 i 85 rs. chętnie zapłacono, a nawet jeden szczególnie piękny, doskonale wypasiony okaz, za który producent otrzymał 135 rs.

Dostawa mięsa bitego do Warszawy zwiększyła się również w tygodniu minionym; dostawiono bowiem wołowiny 3705, cielęciny 31, baraniny 1114, wieprzowiny 184 pudów, ogółem 5034 pudów.

J. Wł.

WYKAZ DEPEZ

otrzymanych przez warszawską centralną stację telegraficzną w dniu 18-ym września r. 1883-go, a niedoręczonych adresatom, z powodu niedokładnych adresów:

Parizki hotel, nr 88, kapitan Szadrem, — Hotel Saski, Zaborowski, — Blioch, — Chaim Zonabend, Twarda, — Gropec Jafhorski, Pronna, — Twarda, Berek Krum, — Pan Horowitz, 21, ulica Starowislna, — Widok 6. Wojno, —

Kamien, — Józefa Szulecowa, Chmielna 12, — Zurawia nr 27, Sergiej Danczenko, — Nikołaj Długoszorski, Sien-na nr 4, — Biała nr 4, Lichtneker, — Kobrzyńska, Sena-torska 27.

Uwaga. Osoby, życzące odebrać którą z wyżej wymienionych depesz, winny przedstawić stacji telegraficznej dowód legitymacyjny.

TEATRA

WIELKI Jutro „Carmen”.—LETNI (w ogrodzie Saskim): Dziś: „Helena de la Seiglière. Jutro: „Jacus”.—**NOWY** (przy ulicy Królewskiej). Dziś: „Aby handel szedł” i „Ciurkiewicz czy Dziurkiewicz”. Jutro: „Książatko”.

ECHO

MUZYCZNE I TEATRALNE,

tygodnik poświęcony teatrowi, muzyce, sztukom pieknym i literaturze dramatycznej

Z ILLUSTRACJAMI,

wychodząc zaczął w Warszawie z dniem 1 października 1883 roku,

przy współudziale najcelniejszych sił literackich POLSKICH I ZAGRANICZNYCH

i pomieszczać będzie:

zyciorysy artystów z portretami, rozprawy z dziedziny estetyki, sprawozdania z powszechnego ruchu artystycznego, artykuły w kwestjach żywotnych sztuki i literatury dramatycznej, nowelle, utwory dramatyczne, poezje, ilustracje grup scenicznych, oraz utwory muzyczne polskich i zagranicznych kompozytorów.

Bezpłatny dodatek muzyczny dołączany co dwa tygodnie, składać się będzie z 2-eh arkuszy oryginalnych kompozycji na fortepian i do śpiewu, kompozytorów polskich i zagranicznych.

Cena takiego dodatku w składzie księgarskim wynosić będzie **kop. 40**, tym sposobem sam tylko dodatek bezpłatny utworzy z końcem roku wartość **rs. 10 kop. 40**.

Cena prenumeraty:

	w War-szawie	na prowincji i w Cesarstwie	w Au-strji	w Niem-czech
kwartalnie	Rs. 2	Rs. 2 k. 50	Zlr. 3	Mar. 5
półrocznie	" 4	" 5	" 6	" 10
rocznie	" 8	" 10	" 12	" 20

łącznie z doręczaniem do domów lub z przesyłką pocztową.

Adres redakcji i ekspedycji: Warszawa, Senator-ska 18, przy biurze ogłoszeń Rajchmana i Frandlera.

Prenumerować można we wszystkich księgarniach krajowych i zagranicznych.

— Leon Alojzy **Rotwand**, adwokat przysię-gły, powrócił do Warszawy. (3116)

— Dr **Michał Hepiński** przyjmuje **chorych na oczy** w mieszkaniu przy ulicy Włodz-mierskiej nr 9 od godz. 1—4, a w lecznicy ul. Ry-marska nr 5 od godziny 11—12. (3100)

— Dr **Kazimierz Filipowicz** powrócił z zagranicy (Zórawia 15), przyjmuje od 10 do 11 zrana i od 4 do 6 po południu. (898)

— Dr **A. Kruszewski**, ordynator kl. chirurg-szp. św. Rocha, powrócił do Warszawy (Tłomackie, 3 dom W-go Manna). (3134)

— **Doktor Szczygielski** powrócił do War-szawy. Długa 16. (3156)

— Dr med. **A. Sokolowski** powrócił do Warszawy (Chmielna 26). (907)

— Dr **H. Dobrzycki** zmienił mieszkanie, plac Warecki nr 14. —2786—

— **Dom zdrowia dra Oltusze-wskie-go, Długa nr 6**, przyjmuje chorych na stałe pomieszczenie od 2—4 rs. na dobie; codziennie od g. 3—4 **ambulatorjum** dla przychodzących z choro-bami wewnętrznymi, specjalnie **pluc, gardła i krtani**. —2929—

(863) **W Zakładzie rękodzielniczym dla kobiet** (plac Zielony nr 10), rozpoczęła się nauka **kroju i szycia bielizny — strojów dam-skich** dla nowych kompletów. W kompletach tych są wakanse, na które można zapisywać się codziennie.

3069 **Józef Tarczyński**, prof. instytutu mu-zycznego, powrócił do Warszawy Nowy-Swiat, nr 4

— Wyszedł z druku pierwszy Kalendarz na rok 1884 w ozdobnej okładce z wizerunkiem pomnika Sobieskiego w Łazienkach. Kalendarz ten zawiera między innymi artykuły o różnych pamiątkach, znajdujących się w Warszawie wraz z ilustracjami pomników: Sobieskiego w kościele pokapucyńskim i rodziny tego króla bohatery w kościele PP. Sakramentek. Nadto Kalendarz odznacza się staranną częścią literacką z dobrimi poezjami i częścią informacyjną.

Cena kop. 40. Dostać można we wszystkich księgarniach.—Skład główny w kantorze Kurjera Porannego, Senatorska Nr 20.

910

— **Instytut dra Kadlera dla syfilitycznych i skórnych.** Oddzielne pokoje z całkowitem utrzymaniem. Konsultacja od godziny 10—12 i od 4—6. Krakowskie-Przedm nr 38. (749)

— Dr **Starkman** powrócił z zagranicy. Długa 32, przyjmuje od 2 do 4 po południu. (3168)

— Dr **Jan Kleczkowski** powrócił do Warszawy, przyjmuje chorych jak zwykle od godziny 4 do 7 wieczorem. (3169)

Michał Hertz, b. profesor konserwatorium muz. berlińskiego, przybył do Warszawy, Erywańska 5. (914)

— St. Felcer, **Markus Mucha,** powrócił z zagranicy, Karmelińska 7. (3122)

— **Horbowski,** profesor śpiewu, powrócił z zagranicy, Świętokrzyska 17. (3097)

— **Adwokat przysięgły Bauerer,** (Graniczna 2, róg Królewskiej), powrócił do Warszawy. (906)

— **Tomasz Brzezicki,** prof. instytutu warszawskiego, powrócił do Warszawy, Chłodna 12. (3133)

HERBATA

firmy

H. hr. Skarbek i W. hr. Ronikier.

Skład główny, Senatorska 28. Sprzedaje się również w znaczniejszych składach herbaty i towarów kolonialnych. (882)

NAUKA KROJU

W ZAKŁADZIE 3733

M. RATYŃSKIEJ,

NIECAŁA 10.

KURS TRWA 1 MIESIĄC.—UCZENNICE OTZYMUJĄ PATENTA.—W PRACOWNI PRZYJMUJĄ SIĘ SUKNIE DO ROBOTY I PRZERABIANIA.

Do pierwszorzędnej renomowanej zakładu przemysłowego, egzystującego z wielkim powodzeniem od lat 30, z powodu podwyższenia wieku właściciela, poszukuje się

Wspólnika,

któryby mógł się zająć częścią administracyjną. Kapitał wymagany do 20,000 rs.—Szan. refleksanci zechcą pozostawić adresy w Biurze Ogłoszeń, ulica Senatorska Nr 18, pod liter. W. S. W. 2428—R.

Potrzebna jest

Nauczycielka młoda,

z konwersacją niemiecką, ruskim i średnią muzyką. Biuro nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie-Przedmieście Nr 6. 254R

NIEMKA

z Berlina, życzy udzielać lekcji niemieckiego, francuskiego i muzyki.—Biuro nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie-Przedmieście Nr 6. 2505—R

KROWY

są do sprzedania bardzo korzystnie, przy ulicy Dobrej pod Nr 33, z powodu wyjazdu.

— **Maszyński Piotr,** artysta muzyk, powrócił do Warszawy, Chmielna 62a. —3056—

— Pan **Ludwik Grossman** po dłuższej niebytności powrócił z zagranicy. (912)

3170) **Józef Kirsztot-Prawnicki,** adwokat przysięgły, powrócił do Warszawy (Przechodnia, 3).

3172) **Norbert Piwowski,** właściciel magazynu sukien i okryć damskich, wyjechał za granicę.

Kaplica anglikańska,

ulica Smolna nr 17.

(3174

Nabożeństwo w języku angielskim w niedzielę dnia 23-go września, o godz. 11-ej przed południem.

Towarzystwo

drogi żelaznej

warszawsko-terespolskiej.

W dniu 19 września (1 października) r. b. odbędzie się w dworcu stacji głównej na Pradze, publiczne losowanie akcji i obligacji drogi żelaznej warszawsko-terespolskiej umorzyć się mających.

Wyplata wylosowanych akcji i obligacji, których numery, niezwłocznie po odbytem ciągnięciu, do wiadomości publicznej podane zostaną, rozpocznie się z dniem 19 września (1 października) r. b.

Papiery wylosowane zwracane być winny ze wszystkimi niewymagalnymi jeszcze kuponami procentowymi, to jest obligacje z 5, a akcje z 6 kuponami bieżącymi, od włącznie kwietniowego 1884 roku.

Posiadaczom wylosowanych akcji, wydawane będą w miejsce takowych, akcje pożyczkowe.

W razie braku kuponu procentowego, wartość jego nominalna potrąconą będzie z sumy za akcję lub obligację wylosowaną do wypłaty przypadającej.

Jednocześnie z dniem 19 września (1 października) r. b. rozpocznie się wypłata należności za kupony procentowe półroczne, mianowicie za 14-ty od akcji i 15-ty od obligacji.

Wypłaty powyższe dopełniane będą w miejscach, w których dotąd skutecznianiami były, za granicą w walucie miejscowej, a w kraju i w Cesarstwie złotem, licząc półimperjał po rs. 5 k. 15, lub walutą obiegową, podług kursu półimperjałów z dnia wypłaty. (913)

Zarząd kolei konnej

w Warszawie

podaje do publicznej wiadomości, że do dnia 5-go października przyjmować będzie oferty na dostawę owsa dla wszystkich koni w przeciągu czasu od 1 listopada 1883 roku do 1 listopada 1884 roku.

Ilość przybliżona owsa rocznie potrzebna jest około 70,000 pudów.

Warunki dostawy przejrzeć można w biurze zarządu, ulica Sierakowska nr 1, każdorazowo od 12 do 1 po południu. (899)

Zawiadomienie.

Wobec rozprawianych przez osobę interesowaną wieści, iż magazyn okryć i sukien damskich

pod firmą A. RANDAEU

przeniesionym został, winienem wyjaśnić, iż magazyn ten nabyty przezemnie, prowadzony jest w tym samym lokalu, **Niecała nr 8** i pod tą samą firmą. Pracownia pod kierunkiem p. **Natalji.**

K. Wilczyński.

897

Operatorka odcisków

upoważniona przez urząd lekarski, operuje najboleśniejsze odciski bez użycia ostrych narzędzi w przeciągu kilku minut. Piękna 21, mieszkania 5. Przyjmuje od 10—12 i od 2—5 po południu. (3175)

RAU.

CYGARA

odleżałe, po cenach dawniejszych, ze starą banderolą, z fabryki **A. W. Müllera,** wyrobione z zakupionego w Ameryce prawdziwego liścia hawańskiego, w 6-ciu niżej wymienionych gatunkach, poleca Skład cygar pod firmą **M. Kiczorowski,** ulica Wierzbowa nr 3, vis-à-vis filarów teatralnych.

Havanna nr VI, 100 sztuk rs. 6.

Havanna nr V " " rs. 5.

Havanna nr IV " " rs. 4.

Havanna nr III " " rs. 3.

Havanna nr II " " rs. 3.

Havanna nr I " " rs. 3.

Powyższe cygara są wyrobione z jednego liścia tak z wierzchu, jak w środku, są dobrze i równo zwinięte i nie zawierają w sobie żadnych korzeni.

Tenże skład zaopatrzony w tytonie tureckie, po dawnych cenach, z fabryk **J. Rose** w Kremenczugu, **Saduka Durunczy** w Charkowie, **A. Popowa & Comp.** w Odessie, **J. Bakala** w Elizawetgradzie i t. d., oraz w **gilzy** z najlepszej francuskiej bibułki **Abadie,** z fabryki **Wandatin i Spółka** w Warszawie. (842)

NAJLEPSZE WĘGLE KAMIENNE

(891)

sprzedaje

Bernard Lauterbach.

3. Przechodnia. 3.

Juljana Penkala

Skład Futer w Warszawie, ul. Senatorska 6, otrzymał świeże fasony futer damskich i męskich i zaopatrzył magazyn swój w wybór najpiękniejszych ubiorów futrzanych, oraz w futra w skórkach i w błamach. Przyjmują się również wszelkie zamówienia. (890)

Dla pp. Entrepreneurów budowy.

Nadpodmajstrzy murarski, będąc dwadzieścia i trzy lat zagranicą, pełnił zarazem czynność rysownika i pisarza, poszukuje odpowiedniego zajęcia. — Oferty składać proszę pod literami R. S. w Kantorze Kurjera Warszawskiego. 3737

Zawiadomienie.

Niniejszem zawiadamiam, iż wszystkie akta w sprawach prowadzonych przez ś. p. Aleksandra Parisota, adwokata przysięgłego, przez sukcesorów tegoż mnie powierzone zostały, wskutek czego upraszam osoby interesowane, aby raczyły zgłaszać się do kancelarii mojej celem uregulowania interesów swoich.

Warszawa d. 7 (19) Września 1883 r. **Juljan Wejnert,** adwokat przys. i obr. przy Kons. Rzym.-Katol. Chmielna Nr 7. 3739

Są do sprzedania po cenach przystępnych DRZEWA

gatunków wyborowych, dwu i trzy letnie w koronach ze szkółek owocowych, jako to: Czereśnie, Gruszki, Jabłka, Morele i Brzoskwinie, Róże sztamowe i krzaczaste w najpiękniejszych odmianach, — Flance truskawek wyborowych gatunków, Krzaki malin: Falstaff i Hornat.

Również są do nabycia:

2 wielkie Latanie Bourbon.

1 wielki Paudanus.

1 wielki Gien.

1 Dracena Draco — rzadkiej piękności.

Blizsza wiadomość i katalog do przelania w składzie cygar J. Rozenbluma, Senatorska Nr 20, wprost kościoła św. Antoniego. 3736

Sprzedaje

WINOGRONA

po 20 kop. funt, oraz i inne owoce co dzień świeże.—Ul. Wierzbowa Nr 3.

3744 **K. Merszom.**

Do wynajęcia w każdym czasie

Mieszkanie frontowe,

z 5-ciu obszernych pokoi,

2-ch przedpokoi, pasażu i t. p. dogodności, na 1-m piętrze.—Mieszkanie to ze względu na rozkład i położenie w najlepszej i najruchliwszej stronie miasta, dogodne na kantor, biuro, fabrykę kwiatów, magazyn mód, skład mebli i t. p. magazynu, a w razie potrzeby i na chambre-garnie użyte być może. Wiadomość w Kantorze Leona Krupeckiego pod Koperuikiem. 2503

W dominiu Zaborowie, od Warszawy mil 2½, za Wolskimi rogatkami, jest do sprzedania z powodu zmiany gospodarstwa na nabiłowe,

całe stado Owiec,

około szt. 500 lub częściowo, poprawnego gatunku. Wiadomość na miejscu, lub Miodowa Nr 8, piętro II. 3741

Potrzebna jest FRANCUZKA

wykształcona, bez muzyki, z pensją 300 rs. rocznie. Biuro Nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie - Przedmieście Nr 6, na wprost św. Krzyża. 2501R

Francuzka

wykształcona życzy umieścić się w Warszawie lub na prowincji. Biuro Nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie-Przedmieście Nr 6, na wprost św. Krzyża. 2500R

W Magazynie Francuzkim, **Jul. Hr. Berga 16,** sprzedają się hurtowo-detalicznie w rękach, w arkuszach, w książeczkach i w gilzach najlepsze Papiery Francuzkie do Papierosów.

PAPIER AMBRÉ

(bursztynowy) i papiery Cosmopolite, A la Vie, Suprême i Universel, oraz Cygarniczyk Japoński i Zapalki Francuzkie Roche & Comp.

W nowo-otworzonej Pracowni

Józefy Strasburger,

przyjmuje się

Suknie, Okrycia i Stroje damskie do roboty.

Aleja Jerozolimska Nr 23. 3732

Duży Magazyn

jest w każdym czasie do wynajęcia z całym urządzeniem sklepowym, przy ulicy Krakowskiej-Przedmieście. — Wiadomość w Kiosku róg Królewskiej i Krakowskiego-Przedmieścia. 3735

WYDAWNICTWO MAURYCJO ORGELBRANDA W WARSZAWIE

56 DODATKAMI ROZSZERZONY

1883 TYGODNIK POWSZECHNY. 1883

Pismo ilustrowane, wszelkim gałęziom literatury, nauce, sztuce i polityce poświęcone.

Sily literackie i artystyczne pierwszorzędne, oraz wiele rozgłosnych.

Z początkiem roku 1883 Tygodnik Powszechny pomieszcza same nowe prace.—Obecnie już rozpoczęto druk:

J. I. Kraszewskiego „Cet czy lichy“

2 tomy. Powieść historyczna na tle odsieczy Wiedeńskiej i zwycięstw Jana III. Do druku przygotowane: Dr Antoniego J. „Nieszczęśliwy Władysław“. Opowiadanie historyczne z ostatnich XVII i początków XVIII wieku. Bartoszewicza Juliana, z prac pośmiertnych: a) „Potrzeba Chocimska“,—Gersona Wojciecha „Powiele“. Szkice z podróży.

Z powieści tłumaczonych drukuje się romans Spielhagena „ANGELA“, i „Podróż do Chin i Indostanu“, F. Coopera.

Wyłącznie dla prenumeratorów „Tygodnika Powszechnego“ wyszło świetne ilustrowane wydanie:

arcydzieła Jul. Słowackiego

„Lilla Weneda“

Z 12 RYSUNKAMI ANDRIOLLEGO,

za cenę rs. 3. Z przesyłką pocztą rs. 3 kop. 50. W oprawie z płótna angielskiego, bogato zdobionej, ze złoconymi brzegami rs. 6, w takiejże oprawie z grzbiem skórkowym, rs. 7. Za przesyłką pocztą opraw. egz. rs. 1. Nieprenumerujący „Tygodnika Powszechnego“ płać o rs. 3 wyżej.

Wszystcy prenumeratorowie otrzymają na rok 1883 bezpłatnie KALENDARZ ŚCIENNY i wtywnie wykonany

OLEODRUK

oryginalny z obrazu Mistrza Jana Matejki.

„Spór Gryfina z Leszkiem Czarnym.“

Nadto przeznaczono dla prenumeratorów „Tygodnika Powszechnego“.

Różne premja oleodrukowe i Chromolitografie Juliusza Kossaka „Stanisław Rewera Potocki, wracający z wyprawy tureckiej, przyjmuje wyoraną buławę 1651 roku.“ pod warunkami wyjątkowymi.

Szczegóły bliższe w Prospekcie. Nieposiadającym takowego na żądanie wysła się bezpłatnie, oraz Numer samego pisma na okaz.

Redakcja przyjmuje też prenumeratę na wszystkie inne pisma.

ADRES: Maurycy Orgelbrand w Warszawie, naprzeciw pałacu Kopernika.

CENA TYGODNIKA POWSZECHNEGO NA ROK 1883, z 56 DODATKAMI, (w końcu każdego kwartału podwójny), KALENDARZEM i bezpłatnym OLEODRUKIEM,

w Warszawie: rocznie rs. 8, półrocznie rs. 4, kwartalnie rs. 2.—Z przesyłką pocztą w Królestwie i Cesarstwie: rocznie rs. 12, półrocznie rs. 6, kwartalnie rs. 3.—Za opakowanie i przesyłkę Oleodruku pocztą, dopłaca się 50 kop. 2498r

„An meine lieben Berliner“

Niezwykle zajmujący romans, pióra dawno uznanego szermierza Schmidt-Weissenfelsa, z epoki przedmarcowej burzliwej i wzburzonej ogólne zainteresowanie, a kończący się wielkim ruchem dnia 18 Marca znacznie wychodzić w przyszłym kwartale w feljetonie pisma „Berliner Tageblatt“. — Wszystcy nowo-zapisani abonenci otrzymają bezpłatnie i franco wysłaną do 1 Września większą część zajmującego romansu „Das Spiel ist aus“ Konrada Telmana.

„Berliner Tageblatt“

wraz z 4 dodatkami: pismem humorystycznym ilustrowanem „Ulk“, tygodnikiem belletrycznym „Deutsche Lesehalle“, „Mittellungen über Landwirtschaft, Gartenbau und Hauswirtschaft“ i „Industrieller Wegweiser“, w skutek barwności i doboru artykułów, jakoteż zdrowego i zajmującego kierunku w jakim postępuje, jest

najpoczytniejszą i najwięcej rozpowszechnioną Gazetą

w NIEMCZECH, zyskawszy około 71,000 abonentów we wszystkich zakątkach Niemiec. Cena prenumeraty „Berliner Tageblatt“, wynosi we wszystkich urzędach pocztowych, przyjmujących abonament tylko 5 m. 25 f. kwartalnie, oprócz opłaty pocztowej razem za 5 pism. Można również abonować w Ekspedycji gazety „Berliner Tageblatt“, Berlin, S. W. Jerusalemstrasse 48/49, za 13 marek 16 fcs. 25 cts. 13 sh. 6 1/2 rs. kwartalnie, łącznie z portem, za bezpośrednią przesyłką pod opaską. 2486—R

SAD i OGRÓD OWOCOWY

p. Edmunda Jankowskiego.

Wydanie 2-łe znacznie powiększone, 176 drzeworytów i 17 tablic objaśniających tekst.—Po rs. 3 z przesyłką.

SAD PRZY CHACIE.

p. Edmunda Jankowskiego.

z przesyłką po kop. 20.

Do nabycia u autora, Nowogrodzka № 36, w Warszawie

2490R

Dla Niezamożnych

LOMBARD

Nowy-Swiat 41, zawiadamia, że z dniem dzisiejszym otwiera u siebie Oddział przyjmowania na zastaw oprócz kosztowności i inne przedmioty, Futra, Garderobę w jedwabkach, aksamitach, kortach, nie przenoszona; materje, korty, płótna w sztukach, dywany, zegary, lustra i inne rzeczy wartościowe. Codziennie od rana. Zaliczki wydawane mogą być spłacane ratami. 2492r

W Perfumerji Aleksandra Kocha

KRAKOWSKIE-PRZEDMIEŚCIE № 83.

urządzonej został Główny Skład na Warszawę następujących Kosmetyków przez perfumera A. Englanda w Petersburgu.

Ręczniki Spermacetowe 1 tuzin k. 60, z przesyłką k. 80.—Środek ten wygubia piegi, opaleniznę, węgry i żółte plamy. Twarz nabiera białości i delikatności, oraz nadaje cerze świeżej młodości.—Uważać należy na podpis Englanda, czerwonym atramentem napisany dla odróżnienia od fałszowanych.

Krem Brzozowy, 1 słoik rs. 1, z przesyłką rs. 1 k. 40. Jest środkiem usuwającym piegi, zmarszczki, opierzenie skóry, wyrzuty, plamy żółte i czerwone, wygładzając, wybielając i wydelikatniając twarz, której nadaje młodocianą świeżość.

Emulsja Brzozowa, flaszka rs. 1 k. 25, z przesyłką rs. 1 k. 60. Osoby, które używały Balsamu Brzozowego, znajdują w Emulsji Brzozowej, jeszcze skuteczniejsze czynniki do wypiękzenia twarzy. Kosmetyk ten posiada dobroczynne własności odświeżania i wybielenia twarzy, ramion i szyi, wygładza zmarszczki, dołki po ospie; niszczy piegi, plamy żółte i czerwone, opaleniznę i opierzenie. Twarz nabiera delikatności, białości i młodocianej świeżości. Środek ten przewyższa swymi zaletami wszystkie podobne mu preparaty. 87

Powyższe preparaty są do nabycia we wszystkich handlach perfumowych i w aptekach w Państwie Rosyjskiem. W Warszawie także u Leona & C. Nowo-Senatorska.

Skład Farb

J. MARUSZAK,

ul. KARMELICKA Nr 2,

poleca Massy, Farby olejne i Lakier do podłóg, oliwę do palenia, do maszyn do szycia, Proszek perski, proszki do czyszczenia metali, Krochmal, Ultramarina, Farbki, Wosk, Olbrót do bielizny, Benzyna, Gliceryna, Mydła zwyczajne i toaletowe, Szuwaks, Atramenty, Nafte Amerykańską, Kaukazką i Litgoinę, Knoty, Szkła do lamp. 3731

Podczas zbliżających się świąt Nowego Roku i Sądnego-Dnia, Rosz haszonoh i Jom hakipurim, będzie odprawiane uroczyste nabożeństwo, pod kierunkiem

Nadkantor Jakób L. Weiss,

z współudziałem dobrego chóru głosów męskich, w obszernych salach lokalu zwanego „Sala Amatorska“ w domu p. Ulricha, Plac Grzybowski № 1. Bilety na miejsca dla panów i dla pań są codziennie do nabycia w tymże lokalu, od 12—4 po południu. Niniejszem zaprasza najuprzejmiej Szan. Publiczność, do przyjęcia udziału w powyższych nabożeństwach. 3708

Nadkantor Jakób L. Weiss.

Najlepszej Finiandzkiej

Tektury drewnianej

dostarcza po umiarkowanych cenach

F. Biernath,

Senatorska 22. 2489R

Zarząd stowarzyszenia

„Merkury“

podaje do wiadomości, że w kwartale bieżącym otworzony został przy ul. Nowo-Senatorskiej № 5, w hotelu Litewskim Sklep Stowarzyszenia, w którym znajdują się zawsze wyborowe towary spożywcze, jako to: kasze, maki, makarony, masła, wszelkie towary kolonialne, herbaty różnych firm, ryże, rodzynki, migdały, sliwki i t. d., także wina krymskie, począwszy od kop. 30 za butelkę. 2299—r

ZARYBEK

karpiany,

w Księżtwie Łowickiem na sprzedaż z matek ze Szlązka Austrjackiego sprowadzonych, każdej wielkości według życzenia, po cenie 75 kop., za kopę calowej wielkości, 1.40 kop., kopa 2-calowej wielkości itd. Wiadomość st. poczt. „Łyszkowice, Zarząd Gospodarstwa Rybnego“. 3652

Ogłoszenie.

Za pozwoleniem Władzy w d. 13 (26) b. m., o godz. 11 z rana, w Warszawskim Ujazdowskim Szpitalu Wojennym, odbędzie się publiczna licytacja na sprzedaż zużytych rzeczy.—Dnia 5 (17) Września 1883 r. 2497

SZYB do OKIEN

hurtowa sprzedaż i skład główny z fabryki w Sosnowicach Pawła Ebstein, znanych ze swej dobroci, po cenie fabrycznej w Warszawie Marjańska № 4 u p.

A. Freund,

Tamże hurtowa sprzedaż 2279

Węgla kamiennego i Koks, Portland-Cementu i Wapna, hermetycznych drzwiczek do pieców.

Handel Kolonialny

do odstąpienia zaraz na bardzo korzystnych warunkach, z towarami lub same urządzenia. Aleja Jerozolimska 23B, róg Marszałkowskiej

Poszukuje się zdolnego

Czeladnika Kowalskiego,

znającego powozową robotę; w Łodzi, ulica Zielna № 786. 2479R

Ulica Trębacka N. 7

Achmed Bagera,

nowo-otworzony Magazyn wyrobów perskich i kaukaskich, na krótki czas, poleca wielki wybór perskich Dywanów, Serwet, Chustek itp., oraz wyroby kaukaskie ze srebra. Wyprzedaż będzie trwać do 25 Września (7 Października) 1883 roku, po cenach znacznie niższych. 3610

O 50 procent taniej

sprzedaje w mieszkaniu wszelką bieliznę damską, męską, dla ucni i panienek, koszulki męskie prane od kop. 90 z madepolam, które zupełnie się równają koszulom płóciennym, z gorsami webowemi, po rs. 1 kop. 50, damskie od kop. 90 i t. d. Fabryka bielizny Teofil Fuks, Senatorska № 20, mieszkania 16, na parterze, wprost kościoła. 3707

Harriet Hustler, nauczycielka

Języka Angielskiego

Niecała № 9, mieszk. 5. 2416R

Neufalina!

Nowy Preparat Chemiczny.

Wyczyszcza bez zostawiania śladów wszelkie plamy na materiałach aksamiatnych, jedwabnych, wełnianych, skórzanym i t. p. Neufalina przewyższa doskonałością swoją wszystkie Benzyny, które zawsze plamią. Cena za flaszke rs. 1. Sprzedaż w Warszawie u Aleksandra Kocha, Krakowskie-Przedm. № 83. 2496R

Okna z Oberlichtami i

Okiennicami na Sztaby

sztuk 9, elegancie, dubeltowe, oszklone belgijskim szkłem, z francuskim okuciem, za przystępną cenę, do sprzedania. Wiadomość: Hoza № 2. Stróż Ludwik waka. 2445R

Dwa Zakłady Fotograficzne B. MARION

Żabia Nr 4,
róg placu Bankowego,

Senatorska Nr 22,
wprost kościoła daw. Reformatorów.

Z tych jeden przy ulicy Senatorskiej Nr 22, zdejmuję wszystkie pozy najnowszym momentalnym sposobem bez względu na pogodę, jak również zaangażował POZATORA z zagranicy, celem zadowolenia gustu Szanownej Publiczności w pozach. 2499R

Nowo-otworzony LOMBARD czyli KASSA ZALICZKOWA

Plac Warecki № 14, róg Szpitalnej,
pożyczka na zastaw kosztowności, od rs. 5 zaczynając. Opiata wynosi zaledwie połowę tego co dotąd pobierają inne najtańsze lombardy. Wydawanie pożyczek i zwrot zastawów nactymiasłowe. Kassa otwarta od 10—4; taksa od 11—2½ godz. 3577

Biuro Kaucjonowane K. MOGILNICKIEGO Obrońcy,

Mazowiecka Nr 4, w Warszawie,

złatwia interesy prawne w Królestwie i Cesarstwie: ekonomiczne, (sprzedaże, zamiany i dzierżawy dóbr, domów, placów, lasów, fabryk i zakładów przemysłowych), finansowe, (lokacje kapitałów, windykacja sum, depozytów, odbiór procentów, sprzedaż i zamiana wartościowych papierów). Udziela porady, redaguje podania i tłumaczenia. 2488—R

Niniejszem mamy honor zawiadomić, że po przyjaznem porozumieniu się p. Franz Gehrke, w d. 1 (13) Września r. b., zrzekł się dalszego prowadzenia Generalnej Agentury naszego Towarzystwa w Królestwie Polskiem, a my takową powierzyliśmy

p. **Michałowi Landau** w Warszawie,
Bałtyckie Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia w Rydze.

Powołując się na powyższe ogłoszenie mam honor zawiadomić Szanowaną Publiczność, że w biurze mojem przy ul. **Złotej** № 12, przyjmuję ubezpieczenia i udzielam wszelkich objaśnień w zakres powierzonej mi Generalnej Agentury wchodzących.

3740
Michał Landau,
Generalny Agent Bałtyckiego Towarz. Ubezpieczeń od Ognia na Królestwo Polskie.

PAPIEROSY POLSKIE

zwijane; cena: 10 sztuk 10 kop., 100 sztuk 1 rs.—Papierosy te ze względu na wyborowy gatunek tytoniu tureckiego, z którego są wyrabiane, a tem samem niezwykłą swą wartość, czynią zadość wykwintnemu gustowi Publiczności Warszawskiej. Sprzedaż odbywa się we wszystkich dystrybucjach.

2438R

Fabrykant Wyrobów Tabaczknych

A. N. SZAPOSZNIKOW.

Paryżanka

wykształcona, życzy udzielać lekcje na pensjach i w prywatnych domach, za skromne wynagrodzenie. Biuro nauczycielskie Łuczyńskiego, Krakowskie-Przedmieście 6. 2474R

Sery Owcze.

prawdziwe,

nadeszły do Składu Owoców 2453R

W. Zalewskiego,

Senatorska 2.—Cena znizona.

Nagrody rs. 50.

W dniu 26 Sierpnia r. b. skradziono 2 Pożyczki Premjowe, jedna z roku 1864 Serja 15109 № 30, druga z roku 1866 Serja 04131 № 42, oraz złoty garnitur składający się z broszy (i kołczyki w formie kokardy), jako też gotowizną 100 rublowy papierek. — Powyższą nagrodę otrzyma osoba, która skradzione te przedmioty wykryje i wskaże na ulicę Marszałkowską № 73, mieszkanla 17.—Upraszają się także uprzejmie WP. Bankierów i Jubilerów o zwrócenie uwagi. 3623

NOWO-ZAŁOŻONY SKŁAD FUTER

Z. B. MALINIAK

w Warszawie, ulica Miodowa Nr 14,

połącza wielki wybór bardzo eleganckich futer damskich i męskich, Garniturów i Czapek futrzanych różnego rodzaju, tak gotowych, jakoteż w błamach i w skórkach.

CENY NADER PRZYSTĘPNE.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

2364R

Jedyna

Specjalna w kraju

FABRYKA

Bryczek i Wozów gospodarskich,

w m. **SZYDLÓWCU**, gub. Radomskiej,

J. SZCZEPANOWSKIEGO i S-ki.

Cenniki ilustrowane, wysyła fabryka bezpłatnie.

Główna Agentura i Skład, w Warszawie, Aleja Jerozolimska 21.
PS. Wozy gospodarskie budują się obecnie znacznie lżejsze i praktyczniejsze od poprzednich. 2439—R

W. RUDNICKI,

Warszawa, Wierzbowa Nr 4, (Hotel Angielski),

Pracownia Pasów do Maszyn

Skład Smarów i Artykułów Technicznych,

Agentura Generalna Towarzystwa Rusko-Amerykańskiego, Oliv mineralnych do smarowania maszyn parowych i pomocniczych rozmaitych, warsztatów, wagonów, transmissyj, wrzecion, osi, keratów, młocarni itd.—Oliwy te są używane obecnie, przez 18 największych dróg żelaznych w Cesarstwie i przez 3 koleje w Królestwie Polskiem. W składzie Warszawskim jest zawsze w zapasie kilkadziesiąt beczek rzeczonych smarów.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna z pierwszej ręki, a więc ceny najtańsze. 2437R

Inż. **WŁADYSŁAW RUDNICKI.**

ORYGINALNE MASZyny DO SZYCIA

najstarszej i największej w świecie Fabryki Maszyn do szycia

THE SINGER MANUFACTURING COMPANY

są niezrównane co do ich dobroci, zdolności wykonania i trwałości, a w skutek tych zalet są najbardziej wzięte.

Sprzedają się na rozplatę tygodniową po

RS. 1

ażebv tym sposobem uprzystępnici osobom mniej zamożnym nabywanie jednej z najlepszych maszyn do szycia.

NOWOŚĆ!

Postument pedałowy opatrzony kółkami, przy którym koła rozpedowe i pedał obracają się na sztyftach stalowych.—Przez wprowadzenie tego znakomitego ulepszenia, maszyny Singera stały się szybciej i lżej idącymi maszynami do szycia niż wszystkie inne i w skutek tego, używane być mogą bez nateżenia, przez najstarsze osoby, a nawet przez dzieci. Rzeczony maszyny mogą być urządzone także do prowadzenia ręcznego, tak, że na tych maszynach szyc można wedle życzenia, sposobem nożnym lub ręcznym.

Wszystkie zaś inne maszyny do szycia, pod nazwą Singera sprzedawane, są podrabiane.

G. NEHDLINGER, w Warszawie.

WIERZBOWA Nr 4, DŁUGA Nr 29 i ELEKTORALNA Nr 5.

2487R

● Veni, Vidi, Vici, ●
powiedział Cezar.
Przybyłem, widziałem i **ZOSTAŁEM**
ZWYCIĘŻONY!
woła każdy odwiedzający znany po-
wszechnie ze swej taniości
SKŁAD TOWARÓW
przy rogu ulic: **DZIKIEJ i NOWO-**
LIPEK dom Brauna № 1, mieszk. 4,
gdzie rzeczywiście nikt z odwiedzających
zdumiony wielkim wyborem i niebywałą
taniością, nie opuścił naszego składu bez
zakupu; oto dowód taniości:
FIRANKI czyste niciane, piękne, znane
ze swej trwałości, po 25, 35, 40 i 45
kop. łokieć.
RYPSY najlepsze w cudownych kolo-
rach po 20 i 22 1/2 kop. łokieć.
STRIPS wyborowa materia wełniana
na suknie, bardzo trwała, po 22 1/2 k. ł.
DIAGONAL w paseczki na damskie
suknie po 25 kop. łokieć.
MATERJA WEŁNIANA na su-
knie najmłodniejsza w krateczki po
25 kop. łokieć.
KASZMIR czarny i kolorowy 2 łokiecie
szeroki po 70 kop. łokieć.
ATLAS czarny, biały i kolorowy po
kop. 70 łokieć.
VELVETY czarne i kolorowe wybora-
we po 75 kop. łokieć.
FLANELKA DRUKOWANA w cu-
downe desenie po 20 kop. łokieć.
FLANELA czysto wełniana 2 1/2 łok.
szerok., na suknie i szlafroki po 70 k. ł.
KORTY czysto wełn. na suknie i szla-
froki po 70 kop. łokieć.
ZAGNOT czarny i popielaty najlepszy
po 8 kop. łokieć.
MERLA czarna i biała szeroka po 12
kop. łokieć.
KROAZA najlepsza, popielata, czarna i
inne kolory 1 1/2 łok. szer. po 15 k. ł.
KAMIOT czarny, dobry gatunek, po
20 kop. łokieć.
KASZMIR biały prześliczny, 2 łokiecie
szeroki, po 90 kop. łokieć.
Obstalunki z największą akuracją i
sumiennością. 3509
Adres: **Dr. Hertz, Warszawa.**

NAUKA KROJU
krawieczyzny, bielizny i strojów,
udziela się najlepszą metodą francuską i p.
Głodzińskiego. Nauka na maszynach do po-
ńczoch. **B. Kozerska,**
Świętokrzyska nr 35, róg Marszałkowskiej.
3645

Kancelonowane Biuro Nauczycielskie
Heleny Dąbrowskiej
Nauczycielki Wyższej,
Krakowskie-Przedmieście Nr 43,
wprost skweru. 3535

Zakład blacharski
egzystujący od lat 10, przy ulicy Sołej, jest
do sprzedania w każdym czasie. Wiadomość
na miejscu № 8. 3701
300 sążni drzewa
olszowego
do sprzedania. Wiadomość w kantorze wkslu
K. Góbińskiego, Krakowskie-Przedmieście 39.
3654

Żądany Domek
z ogrodem
na zamianę, w jakiegokolwiek okolicy, aby stro-
ny były lesiste, za dom wartości rs. 6,500 na
przedmieściu Warszawy, gdzie się scho-
dzą kol. Petersburska i Nadwiś. — Wiadom.
Świętojerska № 22, u p. Medalis. 3679

W tanie węgle i drzewo
a tylko pierwszych gatunków, oraz w dosta-
teczną ilość koni. Skład na Bielańskiej № 4,
zaopatrzony został. 3662

Nauka i wychowanie.
Nauczycielka polka, posiadająca języki:
francuski (z konwersacją), niemiecki i ru-
ski, poszukuje miejsca. Adres: Sosnowa № 1,
mieszkania 14. 14572
Młody francuz udziela lekcji konwersacji.
Nowolipki № 22, mieszkania 1. 14348
Francuzka potrzebna do starszych dzieci.
Nalewki № 11, na 2 piętrze od frontu. 14594

WARSZAWSKA PAROWA FABRYKA
CZEKOLADY, CUKRÓW DESSEROWYCH i KARMELKÓW,
E. Kwiecińskiego.
HANDLUJĄCYM RABAT.
Skład Główny
28 LESZNO 28.
Cenniki na żądanie franco.

HANDLUJĄCYM RABAT.
Filja Fabryki
14 RYMARSKA 14.
Cenniki na żądanie franco.
Poleca **CZEKOLADY** w wyborowych gatunkach, tabliczkową i w proszku, wielki wybór najrozmaitszych gatunków des-
serowych **Czekoladek**, przysposobionych na sposób Sucharda. **KAKAO** w tabliczkach i tafiach, oraz **KAKAO** kuracyjne, spro-
szkowane, pozbawione tłustych części, przyrządzone na sposób Hiszpański. Czekolada tabliczkowa odznacza się należytą twardością
i szklistą, łamliwością, która po ugotowaniu staje się delikatnie płynną. Powyższe wyroby również nabywać można po cenach
fabrycznych w **Cukierniach**: pp. **W. Lebensteina**, przy ulicy Mazowieckiej № 1 i **Pągowskiego**, przy ulicy Marszałkow-
skiej Nr 47. 824
Obstalunki na wyroby z mojej fabryki na gubernie Zachodnie, przyjmuje **Dom Komisowy** pod firmą:
MAJERSKI, PILLER i S-ka w KIJOWIE

Perfumy Francuskie:
Bouquet, Chevreuille, Chypre, Fleurs d'Oranger, Foin-coupé, Helio-
trop, Jasmin, Jockey-Club, Magnolia, Muquet, Millefleurs, Opoponace,
Patchouly, Reseda, Violette, Ylang-Ylang, **na łuty i na funty.**
Perfumy Angielskie:
Acacia, Essbouquet, Heliotrop white, Jasmin, Jockey-Club, Lilley of the
Valley, May Blossom, Moos-Rose, New-Mown-Hay, Opoponace, Pois de
Senteur, **na łuty i na funty.**
Perfumy fabryki Houbigant w Paryżu,
w oryginalnych fiakonach:
Acacia, Chypre, Ess-bouquet, Foin-coupé, Gardenia, Magnolia, Marechal,
Millefleurs, Mousseline, Muquet de Mai, Muse, Opoponace, Reseda, Vio-
lette d'Italie, Violette de Parme i także wyrobu Violeta w Paryżu,
fiakon od 40 kop.; również

Olejki do włosów:
Fijolkowy, Heliotrop, Jaśminowy, Migdałowy, z Kwiatu Pomarańczo-
wego, Makassarowy, Rezedowy, Rożany, tudzież **Gold-Cream,**
Pomada Chinowa, Waselina biała i żółta, **Woda Chi-**
nowa, przeciw wypadaniu włosów, **Ocet toaletowy, Gli-**
ceryna toaletowa w małych i większych fiakonach, **Elixiry i Pro-**
szki do zębów, **Mydła toaletowe:** Thridace, Veloutine, Glyce-
rine, Goudron, Salicytowe, Karbolowe, Mamtowe, Garbnikowe; **Wody**
Kolonskie najlepsze we fiaskach, różnej wielkości i niezrównana
Woda Lesna v. Waldbouquet do odświeżania powietrza,
Olejek do Wody Kolonskiej własnego wyrobu, cieszący się
wieloletnim uznaniem znawców, poleca zupełnie świeże transporty

Skład Materiałów Aptecznych:
A. F. GALLE.
Senatorska Nr 18, wprost kościoła. 2424

Proszę pp. Wekslarzy
zwrócić uwagę
D. 14 Września w tramwaju, wyjeżdża mi z kie-
szki, torebkę cokolwiek już zużytą, w której
było bilet 5-rublowy i 42 kop. i bilet 50-ru-
błowy Pożyczki Wschodniej № 24119. 3699
Adres właściciela: Jerozolimka № 38, m. 3.

PACHT
złożony z 35 krów, niedaleko kolei, o 4 1/2 od
Warszawy szosą do wzięcia. Wiadomość u
Administradora Hotelu Drezdeńskiego. 3696
Poszukuje się
Operatora i Retuszera
zarazem, do jednego z gubernjalnych miast
Królestwa. — Wiadomość u szwajcara szpitala
św. Ducha, ulica Elektoralna. 3692

Zawiadamiam Szan. Panie, iż wystąpiwszy
obecnie z fabryki gorsetów Wilhelma Stei-
ner, gdzie dotąd pracowałam jako krojczyni
założyłam
FABRYKĘ GORSETÓW
pod własną firmą
„Marie,”
przy ul. Niecałej, róg Wierzbowej,
dom hr. Krasieńskiego, 1 piętro.
W której to fabryce wyrabiam wszelkie gor-
sety, a także higieniczne, oraz przybory dla
osób pozostających w omdniętym stanie, ro-
boty zaś wykonuję, z wszelką dokładno-
ścią z najlepszych materiałów, podług naj-
nowszych fasonów francuskich. Obstalunki
wykonuję się w ciągu 24 godzin. Ceny
bardzo przystępne. 3592
Przy ulicy Wilekiej № 22, bez litery, w ele-
gancko urządzonej domu, posiadającym wy-
borne powietrze, z powodu graniczenia z o-
grodem Kronenberga, są do wynajęcia
LOKALE
po 4 pokoje, za przystępną cenę. 3697

Lekcje Buchhalterji
udziela J. DANILEWICZ, Autor. — Królewska
№ 13, przyjmuje od godz. 2—6. 3688

Józef Jamiołkowski!
Ma zaszczyt podać do wiadomości publicznej,
że niezależnie od Kantoru Najmu Powozów o-
tworzył z d. 10 Września b.r. **Kantor eks-**
pedycyjno - przewozowy, mający za
zadanie ułatwiać tani przewóz towarów, jak
również wszelkie przeprowadzki. Długa № 11
obok Cerkwi. 3702

Suknie, Okrycia, Kapelusze
i wszelkie stroje damskie,
wykończają się z całą elegancją i wy-
kwintnością. Ulica Senatorska № 17, mieszk.
5. Tamże potrzebne są panny do staniów i
spódnice. 3622

Jest zaraz do sprzedania
FOLWARK
przy kolei Terespolskiej i szosie, w blisko-
ści Warszawy, pięknie urządzony i zagospo-
darowany z starym lasem sosnowym, domem
mieszkalnym, o 7-u pokojach, w ogóle nowe-
mi budynkami, ogrodem fruktowym i warzy-
wnym, znacznym inwentarzem i zbiorem z
pól. Wiadomość w Biurze Ogłoszeń Rajchma-
na i Frendlera, Senatorska 18. 2448-R

B. tanio Meble!
L. BRENET,
Chmielna № 12.
Garnitury utrechtem, lamą i brokatem kry-
te, szeslongi, sofy, otomany, łóżka, tualety,
oraz wiele innych i materace, oraz wszelkie
dekoracje; przerabianie starych mebli i opa-
kowanie przyjmuje. 3562

W gubernji i powiecie Radomskim, jest
miejsce dla żonatego
OGRODNIKA,
któryby razem zajmował się dozorem nie-
wielkiego lasu. — Blizszej wiadomości osobi-
ście lub przez korespondencję, dostarczy na
zażądanie stróż domu № 1 przy ulicy Wspól-
nej w Warszawie, Józef Fabiszewski. 3648

POSADA.
Nadłesny specjalista, może znaleźć zaraz po-
mieszczenie, lasy, któreby mu były pod dozór
oddane, zawierają przeszło włók 230. Blizsza
wiadomość w biurze przyboznem Ludwika hr.
Krasieńskiego, Krak.-Przedmieście 411/7. 3636

Nauczycielka z patentem gimnazjum, po-
szukuje lekcji. Krucza 21, m. 14. 14343
Konwersacji języka niemieckiego udzie-
lałam za 4 rs. miesięcznie. Ul. Zielna № 26,
mieszkania 15. 14286
Pona francuzka z dobrimi rekomendacjami
potrzebna jest zaraz do dzieci. Szwajcar-
ka będzie pożądaną. Adres róg Zakroczy-
mskiej, koszar Sierakowskie, u jenerałowej
Konarzewskiej. 14292

Ra. 4,500 potrzebne są zaraz, na hypotekę domu murowanego w Warszawie na 10%. Oferty pod lit. C. H. składać w kantorze Kurjera Warsz. 14345

Klep spożywczy z dystrybucją, do sprzedania każdego czasu. Krucza № 2a. 14354

Potrzebna jest osoba, do spółki, do interesu fachowego, mająca rs. 100. Wiadomość w kiosku na Podwalu, naprzeciw Kapitulnej. 14335

Klep wiktualii; do odstąpienia w każdym czasie. Słiska № 5. 1938

Klep spożywczo-dystrybucyjny, z materjałami piśmiennymi, z mieszkaniem wygodnym do odstąpienia w każdym czasie. Ulica Królewska № 25. 14185

Rs. 500 potrzebna pożyczka, zapewnienie na fabryce, rejentalne, procent 24 rocznie. — Wiadomość: Królewska 43, róg Grzybowa, biuro prośb. 14423

Kolonja do sprzedania z ogrodem owocowym i zabudowaniem J. Witkowskiego № 227 na Woli. Bliższa wiadomość № 18 za rogatką Wolską. 14404

O wydzierżawienie na lat kilka ogród w Piotrkowie gubernialnym, z oranżerją, trepłauzem, inspektami, szkółką drzew owocowych, kwiatami, werendą, altanami, oraz miejscem urządzonym na sprzedaż nabiału, położony w środkowym punkcie miasta, przy alei spacerowej. Bliższa wiadomość w Redakcji miejscowego pisma, "Tydzień". 14031

Ma kobiety interes wyrobiony, zapewniający utrzymanie. Adresy składać w kantorze Kurjera Warsz. pod lit. A. A. 14157

Klep spożywczy do odstąpienia zaraz lub od św. Michała, na warunkach dogodnych, punkt dobry, na jednej z przynajmniej ulic. Wiadomość: kiosk, Bracka róg Chmielnej.

Lecznia, kawiarnia, dająca dobre utrzymanie, tania do sprzedania. Wiadomość: Marszałkowska 71, w cukierni. Tamże potrzebny uczeń do piekarni. 14346

Klep norymberski jest do sprzedania, przy ulicy Elekoralnej № 34. 14341

Klep wiktualii do sprzedania za bardzo przystępną cenę. Ulica Leszno № 66. Wiadomość na miejscu. 14167

Polwark przy mieście i stacji kolei, od Warszawy 32 wiorsty, z domem murowanym, przy lasku sosnowym, do wydzierżawienia lub sprzedania. Wiadom.: Królewska 1. Sumiński.

Klep wiktualii do sprzedania. Aleja Jerolimowska № 38. 1865

Gruntu łokci 37,575 za rs. 1,500 do sprzedania za Wolskimi rogatkami, we wsi Wola, blisko szosy. Wiadomość naprzeciwko lasku spacerowego na Czystem № 10.

O sprzedania teatr "Nowe Tiwoli." Wiadomość na miejscu. Królewska 37. 14098

Pogrzebowy zakład B. Korpaczewskiego, skład trumien i wszelkich efektów pogrzebowych. Nowy-Swiat 42. 1834

Zakład B. Korpaczewskiego, kupna, wyprzedazy i zamiany starożytności, przedmiotów domowego użytku i ubrań damskich i męskich mało używanych. Nowy-Swiat 42.

Młyn wodny, w okolicach między Kijowem i Warszawą, poszukuję kupię, lub wzięść w dzierżawę. Listownie: stacja Nałęczów drogi żelaznej Nadwiślańskiej, Ignacemu Górskiemu. 14119

Dom kto ma do zbycia w Warszawie, w oszacunku od 80 do 100 tys. rs., w bliskości Nowego-Swiata i ulicy Marszałkowskiej, na 8% netto, zechce zostawić swój adres w kiosku przy ulicy Karmelińskiej, pod lit. Z. R. pośrednictwo wyłącza się. 14430

Magiel do sprzedania. Ulica Wronia № 2, za przystępną cenę. 14489

Piekarnia do sprzedania w każdym czasie, z całym urządzeniem, gospodami i dwoma sklepami. Wiadomość: ulica Żelazna № 34, w restauracji. 14483

Majątek w Lubelskiem, 14 wiorst od kolei, wólk 52 bez służebności, ziemi pszennej, z budowlami przeważnie murowanymi, kompletnym inwentarzem i krestencją do sprzedania lub zamiany na dom w Warszawie, nie obciążony wierzytelnościami. Bliższe szczegóły u adwokata przysięgłego Ksawerego Smoleńskiego. Długa № 16. 14564

Rs. 13,500 potrzebne na 1-szy numer hipoteki domu przy jednej z najpryncypalniejszych ulic. Wiadomość Karmelińska № 5, w składzie węgla. Pośrednictwo wyłącza się. 14592

Magazyn wyrobów tabaczknych i piśmiennych, w najlepszym punkcie miasta, odstępuje się zaraz z powodu słabości. Wiadomość w biurze ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, Senatorska 18. 1976

Klep wiktualii i magle wiedeńskie w dobrym stanie za przystępną cenę do sprzedania z powodu wyjazdu. Widok 7. 1974

Kawiarnia do odstąpienia. Ulica Wąska-Freta № 37. 14599

Skład węgla do sprzedania. Wiadomość w Skiosku, róg Marszałkowskiej i Alei Jerolimskiej. 14613

Jest do sprzedania restauracja z całym urządzeniem, w dobrym punkcie miasta, egzystująca od lat kilkunastu, za rs. 600. — Wiadomość: ulica Twarda № 22. 14573

Klepik wiktualii jest do odstąpienia w każdym czasie przy ul. Marjensztadt № 17.

Zaraz do sprzedania sklep spożywczo-dystrybucyjny, przy przynajmniej ulicy. Warunki dogodne, pewna część na spłaty. Wiadomość w kant. Kur. Warsz. pod lit. M.a.r.e.

Klep z urządzeniem, dystrybucją, galanterją, oraz kantor pism, egzystujący od lat osiemnastu przy ulicy Przejazd pod № 9, jest do odstąpienia każdego czasu. 14620

Skład węgla i drzewa, dobrze procentujący do sprzedania. Adresy zostawiać prośbę w biurze ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska № 18, pod lit. Y. X. 1983

Majątek przemysłowo bardzo korzystny, wólk 33; mila od Warszawy szosą, zaraz do sprzedania, z inwentarzami, całą krestencją i znaczną propinacją. Połowa wierzytelności umorzona. Złota 16, m. 3. 14569

Klep z wiktualiami i dystrybucją do sprzedania niedrogo. Ulica Sienna № 4. 14590

Dom za rs. 3,000 murowany, piętrowy, tuż przy samej rogatce Szmulowskiej położony, na nadzwyczaj korzystnych warunkach do sprzedania. Wiadomość: ulica Wązki Dunaj № 7, 3-e piętro, od frontu, m. 9. 14555

O sprzedania budynek murowany, dwupiętrowy, przydatny na fabrykę sukna, papieru, obić papierowych, jedwabiu lub cerat, wraz z morgą gruntu, w bliskości stacji Pruszków, jest zaraz do sprzedania. — Tamże do wydzierżawienia kolonja, złożona z 1 1/2 wólk, z budynkami, z inwentarzem i krestencją. Wiadomość w Warszawie przy ulicy Senatorskiej № 18, u adwokata przysięgłego, Stanisława Próchnika. 14614

Zaraz potrzebna jest suma, od 10,000 do 12 tysięcy, na 1-szy numer domu murowanego, na umiarkowany procent. Oferty składać w kantorze Kur. Warsz. pod lit. J. L.

Z trzech domów, jeden do sprzedania bardzo korzystnie. Wiadomość w biurze ogłoszeń p. Rajchmana i Frendlera, Senatorska 18. 1981

Klep niciarski w najlepszym punkcie, do odstąpienia zaraz. Nowy-Swiat № 40, w składzie pończoch. 14624

Lokale.

4 pokoje, przedpokój, 2 schowania, kuchnia, zlew, wodociąg, jest do wynajęcia zaraz. Wiadomość u gospodarza na miejscu, Marszałkowska № 6a/1701d. 14339

Pokój do wynajęcia, dla poci żelaznej, od 1 Października, może być z usługą. Długa № 10, m. 51, 2-e piętro, od frontu. 14236

Zaraz lub od kwartału, do wynajęcia przy ulicy Nowy-Swiat № 4, trzy pokoje, przedpokój, kuchnia; a pod № 19, dwa lub trzy pokoje z kuchnią, obydwa lokale z piwnicami i wygodami. 14169

Pokój na 1-m piętrze od frontu do najęcia. Wiadomość w sklepie optycznym p. Witig, Nowy-Swiat 59. 14399

Pokój do wynajęcia z całodziennym utrzymaniem. Czysła 4, mieszkania 23. 14406

Pokój z przedpokojem, umeblowany, o 3-ch poknach, może być dla 2-ch osób z całym utrzymaniem, do wynajęcia od 1-go Października w bliskości Nowego-Swiata. Cena przystępna. Wiadomość: Danielewiczowska № 2, mieszkania 12, nad restauracją, do godziny 12 w południe. 14420

Dwa pokoje umeblowane, na pierwszym piętrze, z wygodką i oddzielnym wejściem do wynajęcia. Chmielna № 21, mieszkania 5, stróż w suterynie na prawo wskazuje. 14408

Jest do wynajęcia pokój duży, umeblowany z usługą, samowarem, opałem; cena rs. 25 miesięcznie. Chmielna 11, m. 5. 14424

Jest do wynajęcia od 1-go Października pokój kawalerski umeblowany. Nowy-Swiat № 39, mieszkania 27. 14394

2 pokoje frontowe, obszerne, komórka, ul. Nowy-Swiat pałac Branickich № 20. 14391

O wynajęcia od św. Michała 2-e piętro: 3 pokoje, kuchnia, rs. 200; 2 pokoje, przedpokój, kuchnia, rs. 180; 2 pokoje, kuchnia, rs. 150; stajnia, wozownia, murowane, rs. 100. Jerolimowska № 4, róg Soła. 14202

W 2-m domu za Nowo-Zielną, Zielna 31, do wynajęcia od 1 do 6 pokoi z komfortem, urządzone tamże i sklepy. 12318

W domu narożnym przy Świętokrzyskiej i Włodzimierskiej № 2/1325B, do wynajęcia od 1 Października r. b. siedem pokoi, przedpokój, kuchnia i piwnica, z wszelkimi wygodami. Wiadomość na miejscu i w kantorze Redakcji Kłosów, Nowy-Swiat № 39.

2 lokale, każdy po 5 pokoi z wygodami, do wynajęcia od 8-o Października w domu № 34 przy ulicy Elekoralnej. 14387

Pokój frontowy do najęcia, tamże mieszkanie i całodzienną utrzymanie dla dwóch młodych osób, przy zaenę i wykształconej rodzinie. Cena umiarkowana. Sienna № 4n, róg Sosnowej, piętro 2-e, mieszk. 8. 14393

6 pokoi ze wszystkimi wygodami, 3 pokoje za 220 rs., przyczem pojedyncze pokoje do odnajmowania dla studentów. Ulica Widok 7a. 1874

Mieszkanie ozdobne: 6 pokoi, przedpokój, kuchnia, wodociąg, balkon, klozet. Kontrakt do św. Jana. Wileza № 2a, m. 5. 14295

O wynajęcia w każdym czasie lub od 8-go Michała, dwa pokoje i przedpokój. Krakowskie-Przedmieście № 52, dom Rajansa.

Pokój suchy, ciepły i widny, ze wspólnym przedpokojem, jest do odstąpienia dla kobiety, od 1 Października, za rs. 7 kop. 50 miesięcznie. Wiadomość w pracowni wyrobów pończosznich, Marjańska № 4. 14101

Różne lokale do wynajęcia w każdym czasie po 2, 3, 4 i 5 pokoi z przedpokojem i kuchnią, z wszelkimi wygodami, w domu pod № 13/1679a, przy ulicy Krócey, między ulicami: Hożą i Wilezą, za bardzo przystępne ceny. 12863

Sklep z kuchnią, piwnicą pod sklepem, na Skawiarń, garkuchnię, piwiarnię, 12 rs. miesięcznie, od 1-go Października. Ogrodowa 28, stróż objaśni. 13983

Królewska 37, od każdego czasu 3 pokoje, pasaż i kuchnia; różne sklepy, duża wódna suteryna; od kwartału 3 pokoje, przedpokój, i kuchnia na parterze. 14097

Nowo-Próżna 4, od kwartału 5 pokoi, przedpokój, pasaż i kuchnia z wodociągiem, zlewem i elektrycznymi dzwonicami; jeden sklep od każdego czasu. 14096

Lokal z 6 pokoi na 1-m piętrze, obszerny, wygodny. Chmielna № 9. 14152

2 sklepy do wynajęcia. Wiadomość: ulica Chmielna № 9. 14151

Apartment bardzo elegancki, z trzema balkonami i wszelkimi wygodami, do wynajęcia od 1-go Października r. b. Smolna № 17, drugi dom od Nowego-Swiata mieszkania № 6. 14409

Lokal do wynajęcia w każdym czasie, złożony z 7 pokoi, przedpokojem i kuchnią, z wszelkimi udogodnieniami i komfortem, na 2 piętrze, od frontu. Aleja Jerolimowska № 18A, dom p. Istomina. 14520

Dwa pokoje na 2 piętrze od frontu bardzo tanio do wynajęcia. Bracka № 7, mieszkania 5. 14547

O wynajęcia sklep, warsztat stolarski i lub inny, oraz 2 pokoje z kuchnią, pokój i kuchnia przy stacji tramwajów. Sienna № 6a, pierwszy dom za Żelazną. 14593

Piękne lokale z wygodami i widokiem na duży ogród kwiatowy do wynajęcia Żelazna 20B. 14442

Klep w podwórzu z 2-a pokojami i pasażem, z 2-a wozowniami lub bez tychże, do wynajęcia od 1-o października r. b. Nowy-Swiat 55, czwarty dom od ul. Sto-Krzyżkiej.

5 pokoi z przedpokojem, kuchnią, zlewem i wodociągiem, z 3-a wejściami, na parterze, do wynajęcia od 1-go października. Nowy-Swiat 55, czwarty dom od ulicy Sto-Krzyżkiej. 1977

Pokój dla nauczycielki lub innej osoby poci żeńskiej. Chmielna 13a, m. 21. 14616

Pokoi 5, przedpokój, kuchnia, na 2-m piętrze, róg Marszałkowskiej i Jerolimskiej № 38, mieszkania 14, do odnajęcia od Lipca r. p., stróż wskazuje. 14608

Pokój z meblami. Wiadomość: kiosk, plac św. Aleksandra. 1973

Pomieszczenie dla jednej lub dwóch pańienek przy znacznej rodzinie, może być z fortepianem i całodziennym utrzymaniem. Nowy-Swiat № 12, mieszkania 6. 1971

Pokój z meblami. Róg Marszałkowskiej wejście od Chmielnej № 32, m. 7. 14603

Jest do wynajęcia pokój umeblowany za 16 Jrs. z usługą. Aleja Jerolimowska № 5, m. 14.

Lokal składający się z 6 pokoi przy ulicy Pięknej № 16, jest do odstąpienia od św. Michała za cenę rs. 550 na trzy kwartały, t. j. do expiracji kontraktu. Wiadomość u stróża miejscowego lub u stróża sąsiedniego domu № 14. 14584

O wynajęcia w nowo-wybudowanym domu przy ulicy Marszałkowskiej, pod № 8c, hyp. 1701c. 1-sze piętro: 6 pokoi, przedpokój, kuchnia, pasaż, antresola dla służby, spiżarnia. — Parter 5 pokoi, przedpokój, kuchnia, pasaż, antresola dla służby, spiżarnia. Mieszkania powyższe wykonane z komfortem, mało znany w Warszawie, przytem luft-klozet, dzwonki elektryczne; woda, zlew i tuby akustyczne. Ceny przystępne. Może być dodana stajnia i wozownia. 14626

Dla pp. rękawiczników. Jest do odstąpienia część obszernego sklepu, przy ulicy Marszałkowskiej № 12b, między Wspólną i Hożą. Wiadomość na miejscu, w handlu tabaczknym.

Z powodu nagłej zmiany, jest do odstąpienia wygodny i suchy lokal, składający się z 3-ch pokoi od frontu, z kuchnią i wodociągiem, na 3-m piętrze, przy ulicy Ciepłej № 3, mieszkania № 11, za cenę 272 rs. rocznie. Wiadomość u stróża domu. 14549

W domu narożnym, przy ulicy Mazowieckiej i Berga są do wynajęcia od 1 Października r. b. dwa sklepy: jeden duży pojedynczy, przy drugim zaś są cztery pokoje. Interesowani zechcą się zgłosić do zarządcy dóbr ordynacji, mieszczącej się w pałacu hrabiów Krasinski, przy Krakowskim-Przedmieściu № 410. 14582

Potrzebne jest pomieszczenie z zamknięciem, na skład 50 beczek oleiny (masła) i 2 pokoje mieszkalne z meblami lub bez i usługą, w środku miasta. Adresy składać: hotel Niemiecki № 49. 14576

Lokal potrzebny 10—12 pokoi, z ogrodem, lub wśród takowych, któreby w części zastąpił mieszkanie letnie. Wiadomość: hotel Drezdeński, A. Szuster. Uprasza się również kantory o udzielenie wiadomości, za wynagrodzeniem. 14567

Dla emeryta lub kobiety starszej, inteligentnej, jest mieszkanie z całodziennym utrzymaniem, za 35 rs. miesięcznie, z osobnym pokojem i usługą. Adres: Kur Warsz. lit. A. Z.

Jest do odnajęcia zaraz w środkowym punkcie miasta, 2 przedpokoje z pokojem, kompletnie urządzone. W razie żądania z całodziennym utrzymaniem. Wiadomość w dystrybucji. Miodowa 10. 14557

Duży ładny pokój do najęcia w każdym czasie w bliskości ulicy Marszałkowskiej, dla emeryta lub starszego mężczyzny. Wiadomość w sklepie pieczywa, ul. Sienna № 7.

Wozownia potrzebna na skład towaru i pokój na kantor w okolicy Żelaznej-Bramy lub Nalewek, który miał takowe do odstąpienia, raczy złożyć adres przy ulicy Długiej № 49, mieszk. 6. 14477

Doniesienia rozmaite.

Fabryka kufrów, waliz i toreb podróżnych Walerjana Breymeyera, Krakowskie-Przedmieście 22, wprost ulicy Hr. Berga, przyjmuje wszelkie reperacje. 660

Tanio i z gwarancją przyjmuje roboty zegarmistrzowskie i reperacje wszelkiego rodzaju przyrządów w ten zakres wchodzących. Zegarmistrz J. Unsinn, ulica Nowo-Senatorska № 4, mieszk. 30, 1-sze piętro.

Mławski, Solna 18. Realizuje, nabywa dokumenty pieniężne, udziela na takowe zaliczek. Sprawy sądowe i egzekucje wyroków miejscowych, jak prowincjonalnych prowadzi własnym kosztem. 13633

Concesjonowane biuro realizacji dokumentów pieniężnych, L. Gruzewskiego, róg Leszna i Solnej № 18. Sprawy sądowe we wszystkich instancjach Cesarstwa i Królestwa prowadzi własnym funduszem, za potrąceniem 10% od sumy. 1912

Fabryka kafi Leopoldów zawiadamia szanowną publiczność miasta Warszawy, że agenturę sprzedaży pieców kafiowych z tej fabryki powierzyła panu Józefowi Krodkiwskiemu, zamieszkałemu przy ulicy Chmielnej pod № 60, do którego za obstarunkami zgłaszać się pp. interesanci raczą, gdzie również i okazy wyrobów obejrzyć można. — Właściciel fabryki Stanisław Lasocki. 14094

Wełna przyjmuje się do prania i przerobienia na watę, w fabryce waty. Nowy-Swiat № 68. — Karol Kretschmer. 12089

Wspólna № 26A, m. 15. Przyjmuje się do roboty wszelka bielizna oraz reperacje takowej. Tamże dostać mogą gotowych koszul męskich, po cenach umiarkowanych.

Wwa weksle po rs. 100 wystawione, jeden na 4 miesiące od 17 (9), drugi na 5 miesięcy od tejże daty na imię Szulima Tusza, przez Pinkusa Wildenbauma zaginęły. Znalazca raczy oddać na ulicę Wronia № 1172b.

Osoba ze świeżym pokarmem żyje sobie przypięc dziecie do piersi. Ulica Wąska-Freta № 33 nowy, naprzeciw wirydarza. Wiadomość u p. Medrzyckiej. 14595

Matka niemogąca dać utrzymania swemu dziecku, chce oddać na własność, któryby żył, chłopczyk ładny, 1-miesięczny. Adres: Aleja Róż № 6. 1944

Akuszerka Bukowska przyjmuje osoby spodziewające się słabości, w oddzielnych i wspólnych pokojach zapewniając dyskretnie i troskliwą opiekę. Opłata możliwie najniższa. Bednarska № 15. 14102

Akuszerka W. M. przyjmuje osoby spodziewające się słabości. Tamże jest dziecie nowo-narodzone poci żeńskiej, do wzięcia na własność. Ul. Marszałkowska № 28.

Akuszerka M. Frączak przyjmuje osoby spodziewające się słabości, po umiarkowanej cenie z umieszczeniem dziecka. Staro-Miasto № 21. 14619

Mamka z 3-tygodniowym pokarmem, bez długu, u akuszerki. Ul. Mokotowska № 7.

Mamka ze świeżym tygodniowym pokarmem, Bednarska № 11, m. 21, z małym długiem. 1967

Mamka młoda, wiejska, ze świeżym pokarmem jest u akuszerki. Chmielna № 35, mieszkania 11. 14617

Mamki sztuczne francuskie, działające równie łatwo jak pierś matki (rs. 1). — Tapioka brazylijska, najzdrowszy pokarm dla dzieci i dla osób osłabionych, pakiet półfuntowy francuski 35 kop. W magazynie francuskim 16, ul. Hr. Berga. 1982